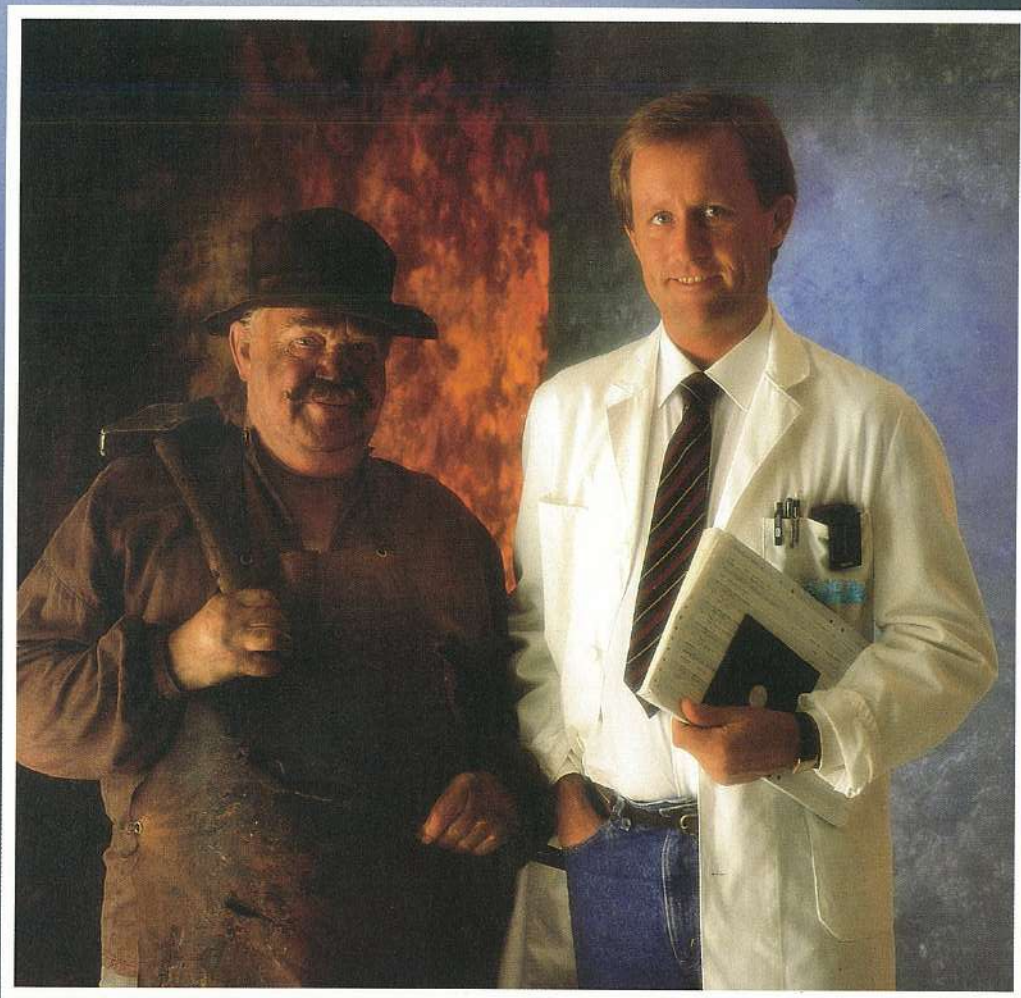

Årsredovisning 1986

SANDVIK

Innehåll

Organisation	2
1986 i sammandrag	3
Koncernchefens kommentar	4
Historik	8
Hårdmetall	12
Sandvik Coromant	14
Sandvik Rock Tools	18
Sandvik Hard Materials	20
Sandvik Steel	22
Sandvik Saws and Tools	26
Sandvik Process Systems	28
Sandvik Electronics	30
Förvaltningsberättelse	31
Redovisning koncernen	36
Redovisning moderbolaget	40
Redovisningsprinciper	42
Noter och kommentarer	44
Personal	49
Aktieinnehav	50
Vinstdisposition	53
Revisionsberättelse	53
Styrelse och revisorer	54
Koncernledning, staber och servicebolag	55
Affärsenheter	56
Sandvik-aktien	58
Fem år i sammandrag	60

BOLAGSSTÄMMA

Ordinarie bolagsstämma hålls fredagen den 15 maj 1987 kl 14.00 på Jernvallen, Sandviken.

Aktieägare, som vill delta i bolagsstämman, skall anmäla detta till styrelsen under adress Sandvik AB, Koncernstab Juridik, 811 81 Sandviken, eller per telefon 026-26 10 81. Anmälan skall vara Sandvik AB tillhanda senast den 11 maj kl 15.00. För att få rätt att delta måste aktieägare också senast den 5 maj 1987 vara införd i den av Värdepapperscentralen VPC AB förda aktieboken. Aktieägare som låtit förvaltarregistrera sina aktier måste senast den 5 maj 1987 hos VPC tillfälligt ha inregistrerat aktierna i eget namn för att äga rätt att delta i stämman.

UTBETALNING AV UTDELNING

Styrelsen och verkställande direktören föreslår bolagsstämman att utdelning för år 1986 lämnas med 3:50 kronor per aktie.

Som avstämningsdag för rätt till utdelning föreslås den 20 maj 1987. Om förslaget antas av bolagsstämman, beräknas utdelningen kunna sändas ut den 27 maj 1987. Utdelningen skickas till dem som på avstämningsdagen är införda i aktieboken eller i särskild förteckning över panthavare mfl.

Utdelningen sänds ut av Värdepapperscentralen. För att underlätta utdelningsredovisningen bör aktieägare som ändrat adress meddela förändringen till sin bank eller till Värdepapperscentralen VPC AB, 171 18 Solna, i god tid före avstämningsdagen.

Kort om Sandvik

Sandvik-koncernen är ett av Sveriges största exportföretag och verksam över hela världen genom mer än 100 bolag i över 40 länder. Koncernen har idag 24.000 anställda och en omsättning på ca 13 miljarder kronor.

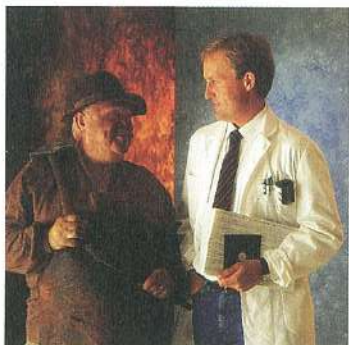
Sedan starten 1862 har Sandvik utvecklats från ett mellansvenskt stålverk till en internationell industrikoncern. Två faktorer som i hög grad bidragit till denna utveckling är en ständig produktförnyelse med inriktning på avancerad teknologi och en målmedveten satsning på internationell marknadsföring i nära kontakt med kunderna överallt i världen.

Sandvik är nu världens största tillverkare av hårdmetallprodukter, bla verktyg för skärande bearbetning och bergborring, och ledande tillverkare av rör, band och tråd i rostfria och höglegerade specialstål, sågar och andra verktyg samt transportör- och processystem.

Koncernens verksamhet omfattar sju separata affärsområden: Sandvik Coromant, Sandvik Rock Tools, Sandvik Hard Materials, Sandvik Steel, Sandvik Saws and Tools, Sandvik Process Systems samt Sandvik Electronics.

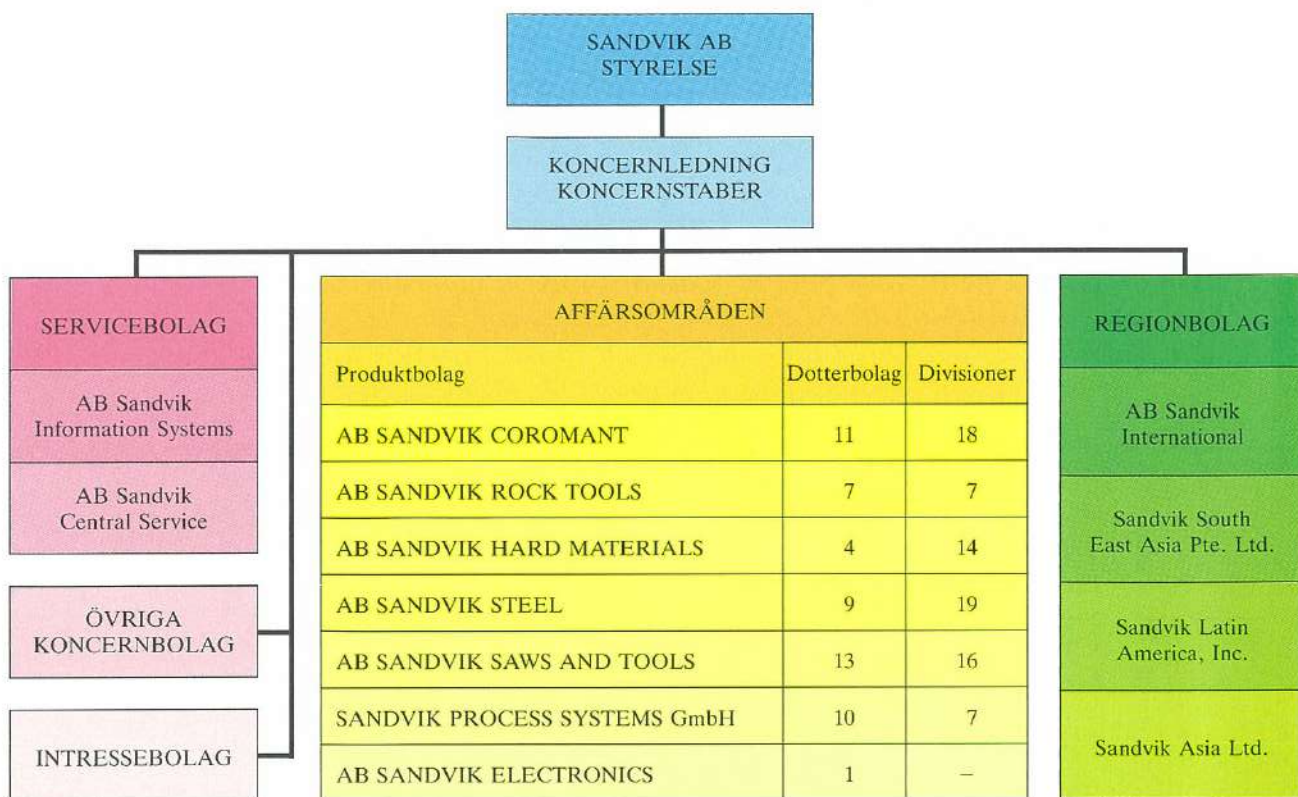
Drygt 90% av försäljningen sker utanför Sverige. Med lokal tillverkning, lagerhantering, distribution, teknisk service och effektiva leveranssystem kan Sandvik ge sina kunder den närservice de kräver.

Varje år satsas ungefär 4% av den totala omsättningen i forskning och utveckling av nya produkter och produktionsmetoder.

Sandvik firar i år sitt 125-årsjubileum. Sedan starten 1862 har koncernen utvecklats från ett renodlat järnverk till ett högteknologiskt verkstadsföretag.

Organisation

AFFÄRSOMRÅDEN

Basen i Sandviks organisation utgörs av sju separata affärsområden som svarar för utveckling, produktion och försäljning av koncernens produkter. Varje affärsområde leds av ett produktbolag som på alla stora marknader har egna dotterbolag eller divisioner i gemensamma Sandvik-bolag.

En närmare beskrivning av de olika affärsområdena finns på sid 12.

REGIONBOLAG

Utöver huvudmarknaderna marknadsförs Sandviks produkter av fyra regionbolag:

AB Sandvik International, med huvudkontor i Sandviken, ansvarar för marknadsföringen i bl.a. Sovjetunionen, Östeuropa, Folkrepubliken Kina, Mellanöstern samt Afrika utom Sydafrika. Företaget ansvarar även för försäljning och uppförande av anläggningsprojekt, dvs. nyckelfärdiga fabriker m.m., i främst statshandelsländerna.

Sandvik Latin America, Inc., lokaliserat till Miami, USA, ansvarar för marknadsföringen i Latinamerika utom Mexico, Argentina och Brasilien. Inom regionen drivs verksamheten i stor utsträckning genom lokala dotterbolag.

Sandvik South East Asia Pte. Ltd. med huvudkontor i Singapore ansvarar för marknadsföringen av koncernens produkter i Sydostasien via lokala dotterbolag och agenter.

Sandvik Asia Ltd. i Poona, Indien, utvecklar, tillverkar och marknadsför hårdmetallprodukter för Indien, Sri Lanka, Bhutan och Nepal via egna försäljningskontor och agenter.

SERVICEBOLAG

För gemensam service finns två speciella resultatansvariga bolag där de största kunderna utgörs av de svenska Sandvik-enheterna, men tjänster säljs även till dotterbolag utanför Sverige och till externa kunder.

AB Sandvik Central Service arbetar i huvudsak inom områdena Logistik, Personal, Ekonomi, Fastighetsförvaltning samt Information och Reklam.

AB Sandvik Information Systems tillhandahåller tjänster inom systemutveckling, datateknik, datadrift, tele- och datakommunikation samt datautbildning.

ÖVRIGA ENHETER

Sandviks organisation innefattar dessutom ett antal intressebolag vilkas verksamhet i allmänhet tillhör något av affärsområdena.

I gruppen övriga bolag ingår genom koncernledningen styrda bolag eller bolagsgrupper med från de sju affärsområdena skild marknadsstrategi.

Sandviks styrelse presenteras på sid 54, koncernledning, stabschefer och servicebolagschefer på sid 55.

1986 i sammandrag

- Fortsatt resultatförbättring, trots vikande konjunktur.
- Alla stora affärsområden uppnådde tillfredsställande avkastning.
- Likviditeten ökade och lånen minskade. Finansnettot nära noll.
- Seco Tools nu helägt dotterbolag. Förbereds för börsintroduktion 1988.
- Joint venture bildas med belgiska Diamant Boart för oljeborrningsverktyg.

	1986	1985
Orderingång, MSEK	12.975	12.927
Fakturerad försäljning, MSEK	12.721	12.518
varav utanför Sverige, %	92	92
Resultat före extraordinära poster, MSEK	1.724	1.610
Räntabilitet på sysselsatt kapital, %	21,9	21,3
Avkastning på justerat eget kapital efter skatt, % .	18,4	20,5
Resultat per aktie, SEK	16:30	15:15
Utdelning per aktie, SEK*	3:50	2:62
Antal anställda 31.12	24.032	24.033

*1986 enligt förslag

125 år – en bra bas för framtiden

1986 – YTTERLIGARE RESULTATFÖRBÄTTRING

Det är med stor tillfredsställelse som jag kan konstatera att Sandvik 1987 kan fira sitt 125-årsjubileum med ett nytt vinstrekord. Faktureringsökningen blev visserligen blygsam (2%) vilket sammanhänger med att efterfrågan på industriprodukter på den nordamerikanska marknaden sjönk under 1986. Mot slutet av året drabbades

också Japan av en nedgång. De flesta europeiska marknaderna, ledda av Västtyskland, uppvisade dock en stark efterfrågan, speciellt på konsumentprodukter. Det låga oljepriset kopplat med låga mineralpriser har medfört deflationistiska tendenser på många marknader.

I denna omvärld har Sandvik-koncernen lyckats förbättra sitt resultat efter finansnetto till 1.724 MSEK (1.610), vilket motsvarar en avkastning på sysselsatt

kapital av 21,9% (21,3). Detta placerar Sandvik högt på listan bland svenska storföretag och är stimulerande för oss alla som arbetar i koncernen.

Många faktorer har bidragit till det goda resultatet:

- förbättrad produkt-, marknads- och valutamix
- förbättrat räntenetto genom starkt positivt kassaflöde
- fortsatt kostnadsrationalisering

HÖG INVESTERINGSNIVÅ

Vi har kunnat behålla det positiva kassaflödet (1.069 MSEK) trots att investeringsnivån har fördubblats sedan 1984 (669 MSEK 1986). Vårt förvärv av resterande 35% i Seco Tools har ej påverkat kassaflödet 1986 och får ses som en tillfällig investering för att genom en börsintroduktion slutgiltigt ordna Seco Tools ägarstruktur. Trots att Sandvik avser att behålla en majoritetspost, kommer Seco Tools även framdeles att arbeta som en självständig företagsgrupp.

Investeringarna kommer även under de närmaste åren att ligga på en hög nivå. Genom koncernens breda engagemang i Bergslagen har vi fått regeringens tillstånd att använda 1.700 MSEK ur våra investeringsfonder under åren 1987–90.

Att genomföra dessa investeringar förutsätter en tro på att Sverige kommer att vidmakthålla en politik, som gör svenska exportörer konkurrenskraftiga på världsmarknaden. I detta ingår såväl arbetsmarknads- som skatte- och energipolitik och som en följd därav valutapolitiken.

Tillväxt genom förvärv av lämpliga företag utgör en del av vår strategi. Ett antal sonderande diskussioner har förts under 1986, varvid slutuppgörelse träffats för två bolag i Nordamerika. Den positiva börsutvecklingen i USA driver upp prisförväntningarna och det fordras omfattande synergifördelar för att kunna räkna hem sådana förvärv.

MOTIV FÖR HÖJD UTDELNING

Sandviks goda resultatutveckling har uppmärksammat av våra aktieägare. Kursen steg mycket kraftigt under 1985 och i början av 1986, med kursnivåer över 1.000 SEK per aktie, vilket följdriktigt ledde till att en split (4:1) och en fondemission (1:3) beslutades av bolagsstämman. Trots fjolårets utdelningshöjning på 40% utgjorde 1985 års utdelning endast 17% av vinsten per aktie och det är därför logiskt att föreslå en ytterligare, kraftig höjning baserad på 1986 års goda resultat.

Även de anställda får extra glädje av det goda resultatet. Enligt en överenskommen modell avsätts cirka 16 MSEK till en stiftelse, där andelen för varje heltidsanställd i Sverige därmed utgör cirka 1.900 kr. 1986 var det första försöksåret för denna sparform. Medlen kan individuellt disponeras efter 5 år och under tiden kommer de att investeras i Sandvik-aktier.

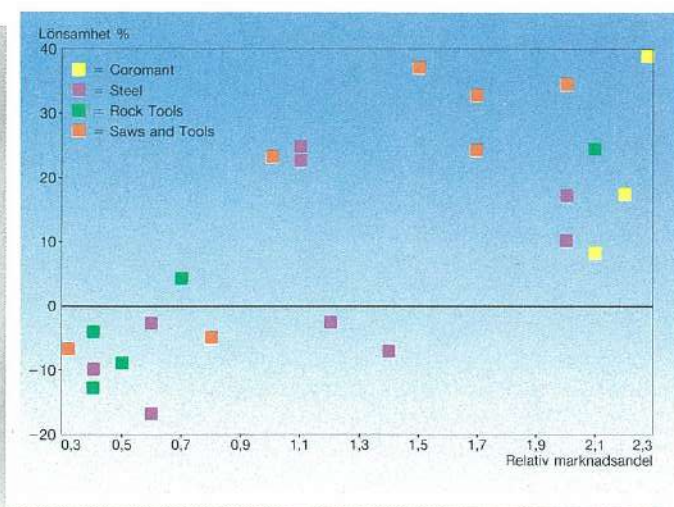
Från årsskiftet 1986–87 kan Sandvik-aktien handlas i USA via s.k. ADR. Aktien har också presenterats i Tokyo, där som ett första steg cirka 0,5 millioner aktier placeras utanför börsen.

LÖNSAM AFFÄRSINRIKTNING

Sandvik-koncernens affärsinriktning och utveckling ligger fast:

- Baserat på vårt genom åren upparbetade kunnande om metalliska och keramiska material skall vi utveckla avancerade produkter för krävande kunder.
- Vi betraktar hela världen som vår marknad.
- För att säkerställa att våra forsknings- och utvecklingsinsatser är kundanpassade skall våra produkter marknadsföras av egen personal på alla viktiga marknader. Vår egen personal skall därvid genom goda branschkunskaper bäst kunna hjälpa kunden att få största möjliga nytta av produkten, vilket bör resultera i bästa möjliga pris.
- Vid val av produktområden kan dessa gärna vara smala och specialiserade, men vi skall se en möjlighet att uppnå en ledande position på världsmarknaden. Vi ser ett klart positivt samband mellan lönsamhet och ställning på marknaden.

Ovanstående riktlinjer har varit gällande under en stor del av vår 125-åriga tillvaro och har bara accentuerats genom 1983-84 års omorganisation.

EXEMPEL PÅ PRODUKTER FRÅN OLIKA AFFÄRSOMRÅDEN SOM VISAR ATT HÖGRE MARKNADSANDELAR GER ÖKAD LÖNSAMHET.

HÅRDMETALL – EN VINNARE

Vi har redan uppnått klart ledande positioner inom flera av våra affärsområden, vilket ger stabilitet för den fortsatta utvecklingen. Detta gäller för Coromant och Rock Tools sett över hela världsmarknaden, men det finns vissa viktiga länder (USA, Japan) där marknadsandelarna fortfarande är otillfredsställande små. De viktigaste utvecklingsmöjligheterna ligger dock i att tillsammans med kunden identifiera nya vägar att ytterligare förbättra kundens produktivitet. Den starka trenden mot helautomatisk produktion är en källa till många nya

UTMÄRKESEN WILHELM HAGLUND-MEDALJEN TILL ÅRETS PRODUKTUTVEKLARE UTDELADES FÖR FÖRSTA GÅNGEN VID 1986 ÅRS BOLAGSSTÄMMA. MEDALJÖRER BLEV JÖRGEN WIMAN (T V) OCH LARS PETERSSON VID SANDVIK COROMANT.

produktutvecklingsuppdrag och speciellt Coromant försöker bidra till en för verkstadsindustrin nyttig och nödvändig standardisering.

Rock Tools, som tidigt i samarbete med Atlas Copco gjorde banbrytande insatser inom området slående borrar, har under senare år också utvecklat produkter för lösare bergarter. Inom området olje- och gasborrning sker nu en kraftig omstrukturering av industrin och Rock Tools har därvid funnit det lämpligt att stärka sina positioner genom att låta dotterbolaget Strata Bit Corporation ingå i ett samägt bolag med det belgiska Diamant Boart S.A. Det nya bolaget blir därvid ledande att utnyttja diamanbestyckade verktyg för olje- och gasborrning.

Sandvik Hard Materials har en viktig roll när det gäller att finna och utveckla nya tillämpningar för hårdmetall utanför Coromant och Rock Tools men också att utveckla nya hårdmaterial baserade på pulvermetallurgi och högtrycksteknik. De förstnämnda affärerna blir ofta lokala och baserade på ett nära samarbete med speciella kunder. För detta ändamål förfogar Hard Materials över tillverkningsenheter i de flesta stora industriländer.

FRAMGÅNGSRIK STÅLSTRATEGI

Affärsområdet Stål har genom ett framgångsrikt utnyttjande av nischstrategi till stor del lyckats undvika den traditionella konkurrensen inom en industrigren plågad av överkapacitet, delvis orsakad av politisk styrning. Det bör påpekas att namnet Sandvik Steel är något missledande då en väsentlig del av dagens produkter utgörs av nickel-, titan- och zirkoniumlegeringar.

Materialutveckling är således en viktig faktor också i Sandvik Steels utveckling. I linje med detta har dess FoU-enhet förnyats och försetts med den mest moderna instrumentering som idag finns att tillgå inom området. Genom delägda bolag och andra samarbetsformer tillfredsställs marknadsorganisationens behov av kompletterande produkter.

SANDVIK-SÅGEN 100 ÅR

Sågar var en av de första tillämpningarna för Sandviks bandstål och Sandvik Saws and Tools kunde 1986

fira att 100 år passerat sedan den första Sandvik-sågen levererades. Detta sekel har använts för att bygga upp en ledande ställning inom så gott som alla sågtillämpningar, vare sig det handlar om trä, metall eller andra material.

Sågprodukterna säljs till skillnad från övriga Sandvik-produkter bäst via distributörskedjor för att nå ut till de många och ofta små kunderna. Via moderna logistiksystem betjänas distributörerna från storskaliga, specialiserade produktionsenheter. Dessa system är väl utbyggda i Europa och kan utnyttjas för kompletterande produkter med analoga distributionsmönster. Genom förvärv och samarbeten sker också detta i en ökande omfattning. För utomeuropeiska marknader är marknadsföringen mera selektiv och anpassad till konkurrenssituationen.

KONCENTRATION PÅ STÅLBANDET

Process Systems har under 1985-86 renodlat sin profil och koncentrerar sig på att producera högklassiga transportband av stål. Inom detta område har Sandvik sedan länge en ledande position. Vi kan förse våra kunder med stålband som tillgodoser deras höga krav på hållfasthet, planhet, ytegenskaper etc. Dessutom utvecklar och säljer Process Systems kompletta anläggningar för den kemiska industrin och även livsmedelsindustrin. Inom dessa områden har vi byggt upp en rik erfarenhet och innehar en rad patent för tillämpningar med stålband. Detta gäller även sorteringsystem, där Sandvik under ett tiotal år deltagit i moderniseringen av Japans mycket omfattande pakethantering. Dessa kunskaper får nu tillämpningar i Australien, Europa och Nordamerika.

Den genomförda koncentrationen har lett till en mycket tillfredsställande lönsamhet och stöder vår doktrin att vi skall ägna oss åt det vi kan bäst och överlåta åt andra de områden där vi inte har naturlig kompetens.

VÄRLDEN ÄR VÅR MARKNAD

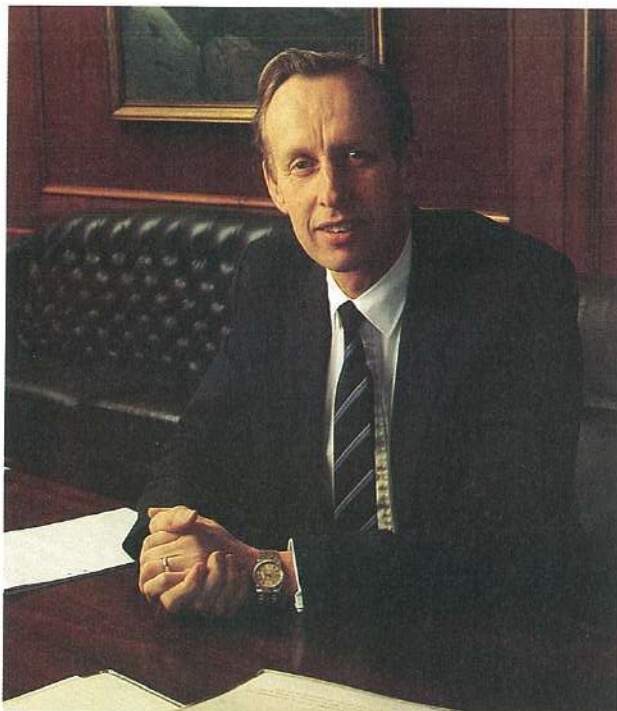
Det är min uppfattning att ovanstående affärsområden utgör en tillräcklig bas för att på ett kontrollerat sätt kunna bygga nya brohuvuden och identifiera nya nischer, där vår grundkunskap ger oss ett gott utgångsläge i kampen mot konkurrenterna.

I vår världstäckande organisation har vi lärt oss att samarbeta med alla folkslag, oberoende av religion, kultur eller hudfärg. Vi har därvid haft som princip att inte blanda oss i de olika ländernas politiska eller religiösa uppfattningar utan i stället såvitt möjligt anpassa oss till lokala förhållanden.

Sydafrika har kommit att bli ett undantag, dels därför att landets problem blivit en världspolitisk fråga, dels därför att apartheidsystemet bryter mot allmänna mänskliga principer. Vi har sedan flera år systematiskt kunnat avlägsna alla formella rester av apartheidsystemet i våra anläggningar och vi tror att vi bäst påverkar utvecklingen i rätt riktning i Sydafrika när vi själva kon-

trollerar våra fabriker, som oberoende av ägarförhållandena kommer att finnas kvar i landet. Vi behåller därför anläggningarna i vår ägo så länge det finns lagliga och praktiska möjligheter att ta ansvaret för vårt bolags utveckling.

Jag vill i detta sammanhang också påpeka att alla Sandviks 24.000 anställda, varav 14.000 finns i vår väl utvecklade dotterbolagsorganisation, måste kunna känna att vi har samma ansvar för dem, oberoende av i vilket land de bor. Utan vår engagerade personal skulle Sandvik inte kunna prestera de resultat vi nu uppnår.

UTSIKTER FÖR 1987

För det närmaste året är konjunktursignalerna blandade. Det finns positiva signaler om högre konsumtion i oljekonsumerande länder, medan investeringarna i oljeproducerande länder sjunkit markant. Dessutom påverkar de kraftiga valutakursändringarna ländernas konkurrenskraft, bl a har tillväxten i framför allt Japans ekonomi hejdats medan USAs ekonomi ännu inte återfått någon växtkraft.

Sammantaget tror jag att 1987 kommer att likna 1986, vilket skulle innebära ännu ett år med låg tillväxt. Med denna utgångspunkt bör Sandvik kunna behålla ungefär samma vinstnivå även under 1987. I tider med låg intäktsökning är en hög kostnadsmedvetenhet speciellt viktig och vår organisation är inriktad på att resultatet inte skall få försämrats.

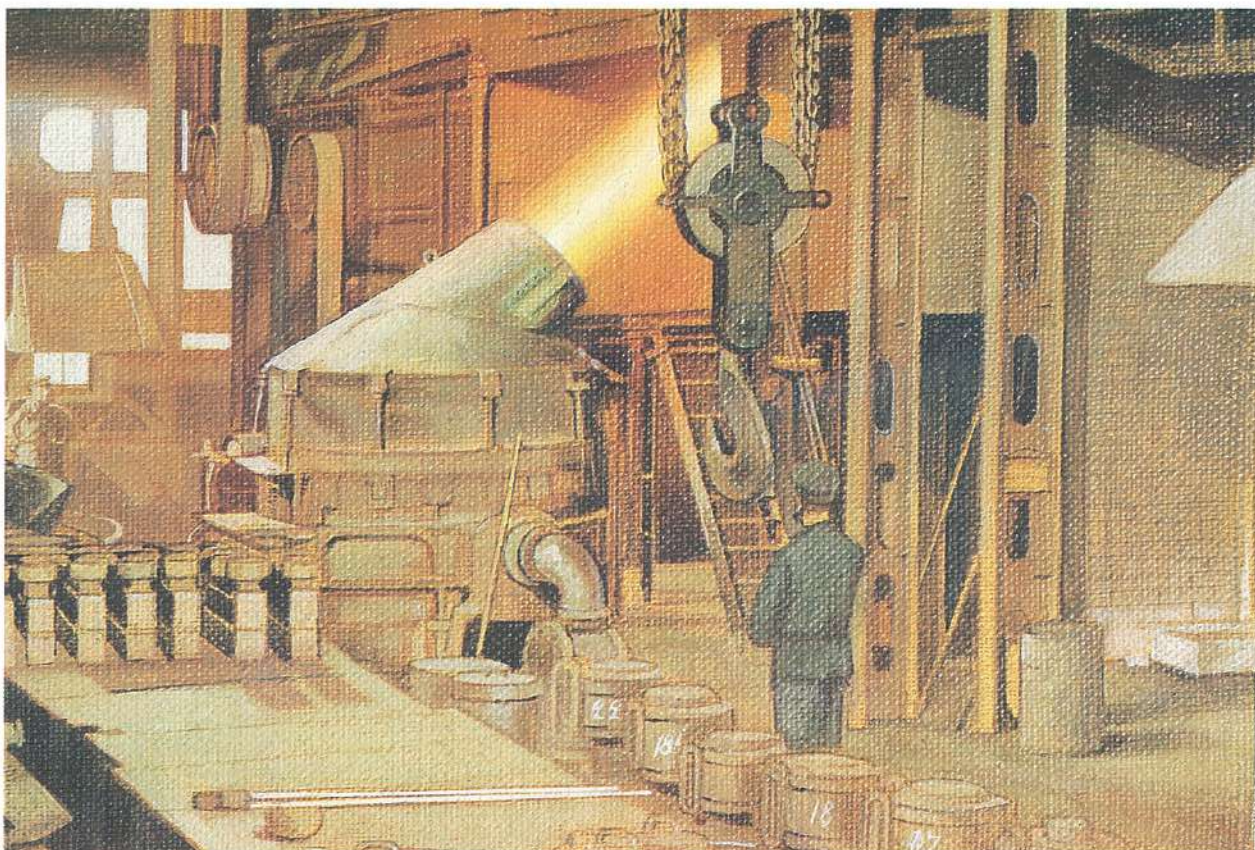
Sandviken i mars 1987

Per-Olof Eriksson
Verkställande direktör och koncernchef

Ett framtidsföretag under 125 år

Under sin 125-åriga historia har Sandvik utvecklats från ett renodlat järnverk till ett högteknologiskt verkstadsföretag.

Det mellansvenska bruket har vuxit till en världsomspännande koncern.

GRUNDANDET AV SANDVIK BLEV DEN MODERNA STÅLÅLDERNS FÖDELSE.

Anställda ute på fältet, på verkstadsgolv, i laboratorier och på kontor har genom erfarenheter, kunnande och engagemang byggt upp ett vitalt och framtidsinriktat Sandvik, som i år passerar ytterligare en milstolpe.

Utvecklingen har skett successivt och i nära samarbete med kunderna. Strategiskt viktiga beslut har tagits vid rätt tidpunkt, vilket har lett till att Sandvik ofta legat i täten inom sina områden.

VI UTVECKLADE DET MODERNA STÅLET
Sandviks ursprung var att Göran Fredrik Göransson som den förste i världen lyckades tillverka ett nytt, smidbart stål i industriell skala enligt Bessemermetoden.

Det var ett epokgörande framsteg, som gav genljud långt utanför Sveriges gränser. Sedermera har det refererats till som "den moderna stålålderns födelse".

Anläggningarna började byggas i Sandviken år 1862.

De första verksamhetsåren var besvärliga, men Sandvik fick draghjälp av den pågående industrialiseringen och utbyggnaden av samfärdseln i Europa. Sandvik blev en stor leverantör av smidda och varmvalsade produkter i denna process.

STÅL FÖR PARAPLYSPRÖT VAR EN TIDIG SANDVIK-SPECIALITET.

TIDIG MARKNADSANPASSNING

Industrin krävde snart nya typer av stålprodukter – mer förädlade, med finare ytor, större smidighet och spänst. Sandvik anpassade sin tillverkning därefter.

De kallbearbetade produkterna gjorde sitt intåg: tråd, band och rör. Sandvik lyssnade till marknaden och skräddarsyde sina produkter efter kundens behov. Det kallas marknadsanpassning idag, men var på den tiden bara ett sätt att överleva.

Det sena 1800-talets dammode – krinolin och getingmidja – gav upphov till en av Sandviks paradprodukter: korsett fjäderstål. Profilerat stål för paraplyspröt, stål för grammofonfjädrar och urfjädrar var andra tidiga specialiteter.

I takt med industrialiseringen blev stålen alltmer avancerade: för kontorsmaskiner, bilar och flygplan. Rakklingstål, ihåligt borrstål samt rör för kraftindustrin blev tidigt tunga produkter.

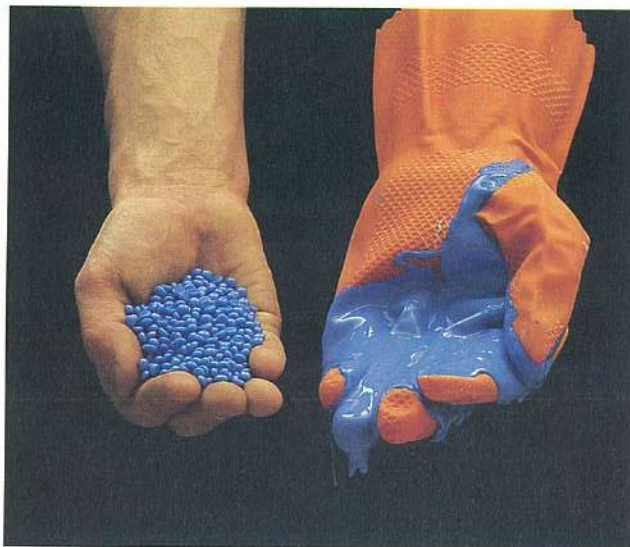
SÅGARNAS GJORDE SANDVIK-NAMNET KÄNT Skogsbruket och trävaruindustrin var också i snabb tillväxt. Därför började Sandvik tillverka sågar år 1886.

Ramsågblad, skogssågar och timmersvansar lanserades. Men det var bågsågarna och snickersågarna som gjorde Sandvik-namnet känt.

Genom åren har Sandvik utvecklat ett brett sortiment av sågar för hantverk och industri. Teknologin har gått framåt med stormsteg. Genom tex tandspetsförstärkning har sågens livslängd mångfaldigats.

En betydande marknad har under senare år byggts upp för bågsågblad och maskinsågblad av bimetall inom området metallkapning.

Idag producerar Sandvik Saws and Tools över 500.000 sågar och sågblad varje dag.

I DEN UNIKA ROTOFORM-PROCESSEN OMVANDLAS SMÅLT MATERIAL PÅ STÅLBAND TILL LÄTTHANTERLIGA PASTILLER.

STÅLBANDET SOM UTVECKLADES TILL EN PROCESS

Under det tidiga 1900-talet började Sandvik tillverka transportband av kallvalsat och härdat bandstål.

Till att börja med användes banden för transport av råmaterial som grus, träkol och råsocker. När de rostfria banden introducerades under 1930-talet blev livsmedelsindustrin och den kemiska industrin viktiga kundgrupper.

Stålbanden har med tiden alltmer byggts in i kontinuerliga industriprocesser och i högmekaniserade sorteringsanläggningar. Bandet har på så sätt blivit basenheten i komplicerade nyckelfärdiga anläggningar från Sandvik Process Systems.

UNDER MER ÄN 100 ÅR HAR MILLIONTALS HANDSÅGAR GJORT SANDVIK-NAMNET KÄNT OCH BERÖMT.

SPECIALISERING PÅ SPECIALSTÅL

Sandviks stålverksamhet har redan tidigt varit inriktad på att vara marknadsledare inom speciella, kvalificerade områden. Programmet av idag omfattar rör, band och tråd i framför allt rostfria och höglegerade specialstål samt rör av specialmetaller som zirkonium

och titan. Bland produkter med hög precision och högt teknologinnehåll kan nämnas rör för kärnkraftsreaktorer och överljudsplan, band för katalytisk avgasrening och dataskrivare samt tråd för tungreläer och kirurgiska nålar.

SANDVIKS SATSNING PÅ VERKTYGSHÅLLARE MED UTBYTBARA HÄRDMETALLSKÄR BLEV EN SUCCE.

GENOMBROTT FÖR HÅRDMETALLEN

I Sandviks historia är 1942 ett märkesår. Då togs – mitt under brinnande världskrig – beslutet att satsa på hårdmetall. Resurserna inriktades från början på två områden: skärande verktyg och bergborrar.

Det var inom det senare området som resultaten kom först. Det visade sig tidigt att hårdmetallbestyckade bergborrar kunde borra upp till 30 gånger längre mellan omslipningarna än vanliga stålborrar.

Från en blygsam start accelererade verksamheten snabbt. Nya typer av borrarverktyg utvecklades. Avgörande var också att ett globalt samarbetsavtal slöts med Atlas Copco år 1947, vilket innebar att de marknadsförde bergbörverktygen i kombination med sina bormaskiner.

Detta har varit ett mycket framgångsrikt samarbete för båda parter. Sandvik Rock Tools är idag världens ledande tillverkare av bergbörverktyg.

FRAMGÅNG MED VÄNDSKÄR

Sandviks hårdmetallverktyg för skärande metallbearbetning – svarvning, fräsning och borrar – fick sitt avgörande genombrott först under slutet av 1950-talet. Idag är detta Sandviks största affärsområde.

Framgången berodde till stor del på att Sandvik introducerade rätt produkt vid rätt tidpunkt. Medan de flesta av konkurrenterna ägnade sina resurser åt konventionella skär och verktyg, satsade Sandvik kraftfullt på att utveckla vändskärstekniken – först kom T-Max verktygshållare med utbytbara skär. Detta blev en omedelbar succé.

SKIKTBELÄGGNING ÖKAR PRESTANDA

Ett ytterligare avgörande steg var introduktionen av skiktbelagda skär år 1969.

Vändskären av hårdmetall beläggs med hårda substanser i skikt som är några tusendels millimeter tjocka. Detta ökar skärens prestanda och livslängd väsentligt. En svarvningsoperation, som vid seklets början tog 100 minuter med den tidens verktyg, kan idag utföras på en minut med belagda hårdmetallskär.

Sandvik Coromant är idag världens obestridliga ledare då det gäller hårdmetallverktyg för metallbearbetning samt verktygssystem för automatiserad verkstadsproduktion.

HÅRDMETALLBESTYCKADE BERGBORRAR
KUNDE BORRA 30 GÅNGER LÄNGRE MELLAN
OMSLIPNINGARNA ÄN VANLIGA STÅLBORRAR.

HÖGTEKNOLOGI FÖR FRAMTIDEN

Sandviks verksamhet är alltmer inriktad på områden där det krävs en hög teknologinivå. Vi har där nått en ledande position genom att ständigt sträva efter successiva förbättringar.

Grunden som lagts under de gångna 125 åren är stabil och vi har blicken riktad mot framtiden för att möta kommande krav.

SANDVIK COROMANTS KODIFIERBARA
BLOCK TOOL-ENHETER ÄR DET SENASTE STEGET I
UTVECKLINGEN AV MODERNA VERKTYGSSYSTEM.

Hårdmetall

Sandvik är världens största tillverkare av hårdmetall, som är en pulvermetallurgisk produkt. Råvaran utgörs av en noggrant sammansatt pulverblandning som består av hårda karbidpartiklar, i huvudsak volframkarbid, och en mjuk seg metall, vanligtvis kobolt.

	1986	1985
Fakturerad försäljning externt, MSEK	6.693	6.604
Resultat före e.o. poster, MSEK	1.225	1.103
Avkastning på arbetande kapital, %	29,9	29,4
Investeringar, MSEK	804	340
Antal anställda 31.12	13.082	12.929

Pulvret pressas under högt tryck till önskad form och sintras vid höga temperaturer till produkter som blir extremt hårda men ändå sega.

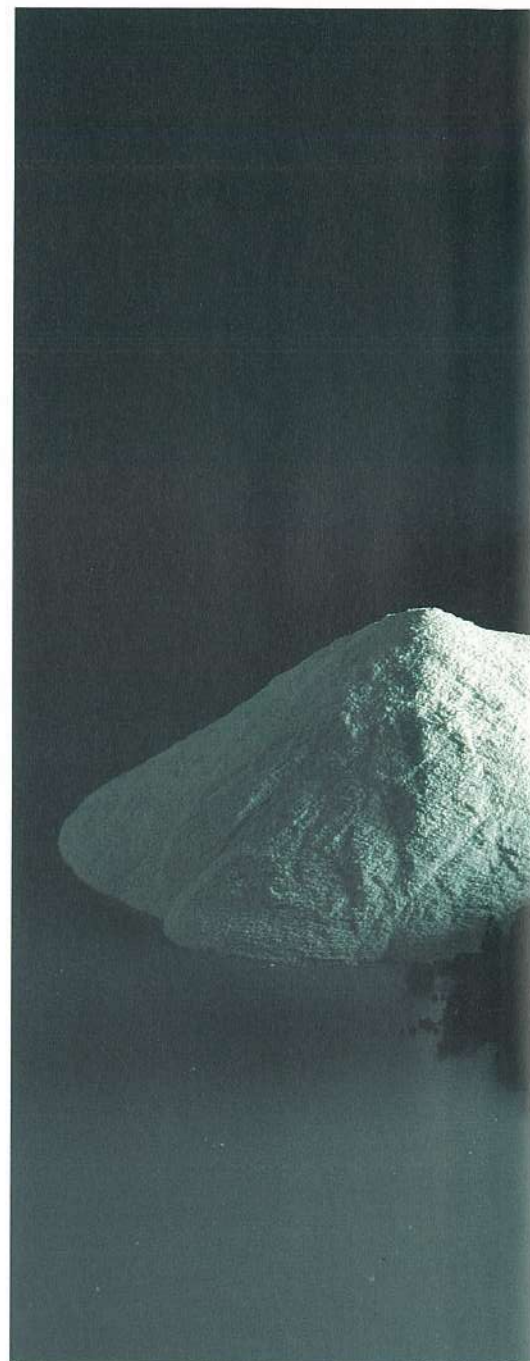
Denna unika kombination av slitstyrka och seghet utnyttjas för tillverkning av produkter som skärande verktyg för metallbearbetning, stift till bergborrkronor eller för konstruktionsdetaljer som utsätts för onormalt slitage.

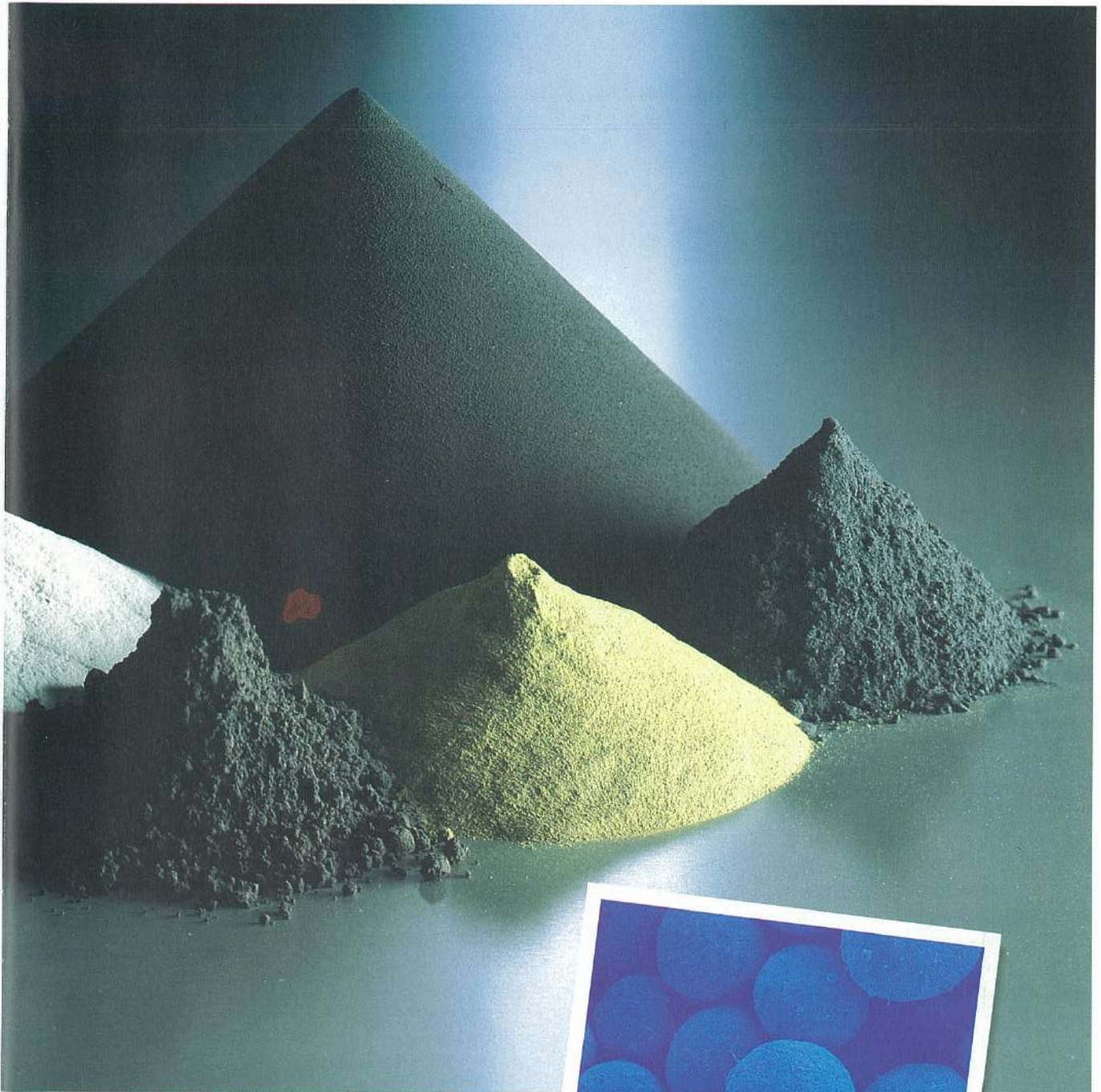
Sandviks hårdmetallrörelse är organiserad i tre affärsområden: Sandvik Coromant, som tillverkar skärande verktyg, Sandvik Rock Tools, specialist på bergborrar, och Sandvik Hard Materials, som bl.a. gör konstruktionsdetaljer. Dessutom ingår den fristående företagsgruppen Seco Tools AB som utger egen redovisning. Verksamheterna inom den övriga hårdmetallrörelsen är beroende av varandra på flera väsentliga punkter vilket inte medger en meningsfull särredovisning av resultaten.

HÄRDMETALLENS UNIKA EGENSKAPER UTNYTTJAS FÖR
TILLVERKNING AV SKÄR TILL VERKTYG, STIFT TILL
BERGBORRKRONOR OCH KONSTRUKTIONSDETALJER.

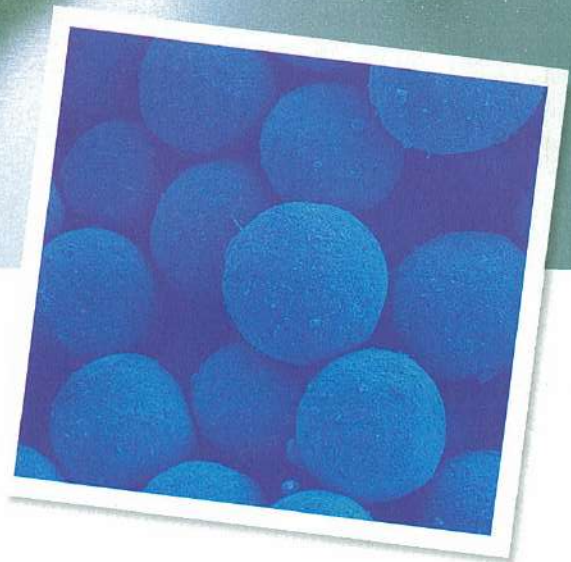
ANDEL AV KONCERNENS OMSÄTTNING

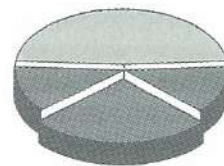
HÅRDMETALL ÄR TILLVERKAT AV EN NOGGRANT SAMMANSATT PULVERBLANDNING AV HÅRDA KARBIDPARTIKLAR OCH EN SEG BINDEMETALL.

FÖR EN VÄL FUNGERANDE TILLVERKNING KRÄVS ATT KORNEN I PULVERBLANDNINGEN ÄR SFARISKA OCH LIKA STORA.

Sandvik Coromant

Sandvik Coromant utvecklar, tillverkar och marknadsför hårdmetallverktyg för metallbearbetning.

ANDEL AV KONCERNENS OMSÄTTNING

CLAS ÅKE HEDSTRÖM, VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR.

Vår affärsidé är att erbjuda de förstklassiga verktyg och det bearbetningskunnande som ger kunden möjlighet att nå bättre produktionsekonomi, höjd produktivitet och därmed ökad konkurrenskraft.

Vi bygger vårt produktprogram på en bas av spånskärande verktyg för svarvning, fräsning och borrar. Vi kompletterar detta program med sådan utrustning som krävs för att hålla och växla verktyg och arbetsstycke, samt för att styra eller övervaka bearbetningsprocessen.

Våra viktigaste kundgrupper är verkstads- och maskinindustrin, bil- och traktortillverkare samt flygindustrin.

BÄTTRE RESULTAT TROTS SVAG VOLYMÖKNING

Faktureringen uppgick 1986 till 3.970 MSEK (3.862), en ökning med 3 % (10) jämfört med föregående år. Antalet anställda var vid årets slut 7.304 personer (7.103). Investeringarna uppgick till 235 MSEK (172).

1984-85 års gynnsamma affärsklimat försvagades un-

der 1986. Trots en svag volymökning kunde vi emellertid uppnå ett resultat som blev bättre än rekordåret 1985.

I stort sett hela Västeuropa visade en för Sandvik Coromant gynnsam tillväxt, med Västtyskland och Italien som speciellt framgångsrika.

Vår starka tillväxt i Brasilien fortsatte tredje året i följd, medan vi i Mexiko, till följd av landets ekonomiska problem, fått vidkännas en försäljningsminskning. Vikande efterfrågan i för oss viktiga industrisegment i Nordamerika och en stärkt yen, som hämmat den japanska exportindustrin, medförde en vikande försäljningsutveckling på dessa marknader.

En mångårig satsning på marknadsföringsorganisationen jämsides med produktutvecklingen har resulterat i en stark position med mer än 20 % global marknadsandel och en försäljning som är ungefär dubbelt så stor som den närmaste konkurrentens. Vi har betydligt större marknadsandel i Västeuropa och Latinamerika. I USA och Japan, som svarar för mer än hälften av världsmarknaden, är våra marknadsandelar lägre. Vår styrka ka-

SANDVIK COROMANT HAR MARKNADENS BREDASTE PRODUKTSORTIMENT FÖR SKÄRANDE BEARBETNING.

aktäriseras av att vi har ett bredare produktprogram och en påtagligt större internationell marknadstäckning än någon av våra konkurrenter. Av försäljningen 1986 gick 96 % till marknader utanför Sverige. Sandvik Coromant blev 1986 års vinnare i Årets Exportlyft, Svensk Exports och SAS exportfrämjande tävling.

KAPITALRATIONALISERING – FÖR KUNDEN OCH FÖR OSS

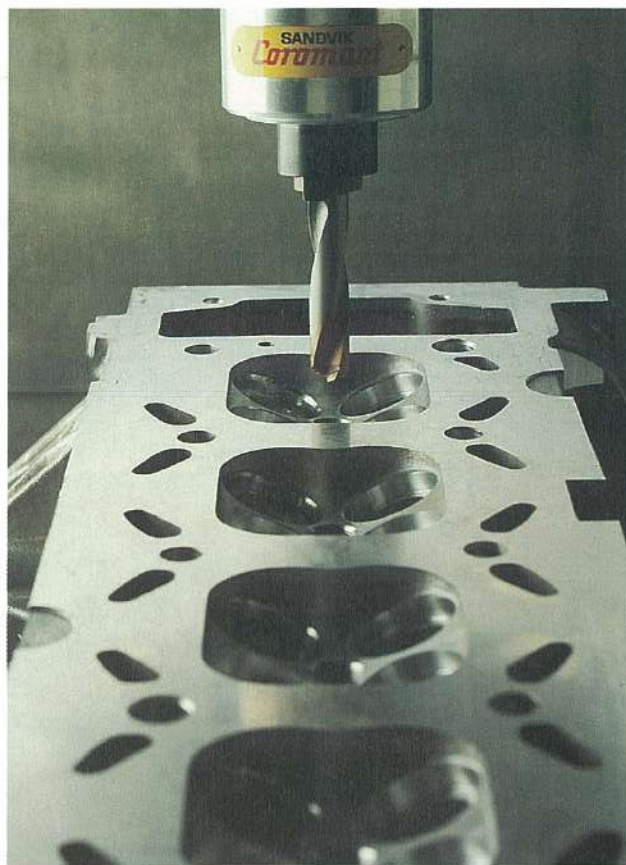
För att förbättra vår leveransservice, och därmed ge våra kunder möjlighet att reducera sina verktygslager, har vi under de senaste åren utvecklat det sk direkt-distributionssystemet.

Systemet har successivt utvecklats sedan 1982 och omfattar nu samtliga marknader som baserar produktförsörjningen på import. Det bygger på välutvecklat samarbete och datakommunikation mellan dotterbolag, centrallager och tillverkningsenheter samt flygbolag och speditörer. En kund i Europa får sina verktyg dagen efter det att vi fått ordern. För kunder utanför Europa tillkommer ytterligare 1–2 dagar. Kunderna får nu denna service från ett centrallagersortiment som är ungefär tre gånger så stort som det sortiment de i regel erbjuds från nationella lager.

Vi har samtidigt introducerat nya belagda hårdmetallsorter och nya skärgeometrier, vilka med ett mindre antal varianter täcker ett bredare användningsområde. Detta i förening med direktdistributionen ger den enskilde kunden större möjligheter att välja ut exakt det sortiment som täcker hans specifika behov. Inom detta sortiment kan kunden dessutom arbeta med avsevärt reducerad lagervolym. Vi har med denna kombination av serviceutveckling och produktutveckling gett ett betydande bidrag till våra kunders kapitalrationalisering – och dessutom även ökat vår egen kapitalomsättning.

INTENSIV FORSKNING OCH UTVECKLING

I Sandvik Coromant satsar årligen stora resurser på forskning och utveckling. Under 1986 investerade vi ca 200 MSEK för att ge kunderna verktyg och verktygssystem, som förutom förbättrade pris/prestanda-relationer bidrar till ökad automatisering av verkstadsindustrin. Som ett mått på den höga produktutvecklingstakten

MED COROMANT DELTA-BORRAR HAR SAAB UPPNÅTT EN RATIONELL TILLVERKNING AV TOPPLOCKEN TILL SINA 16-VENTILSMOTORER.

EN DEL AV VÅR SERVICE ÄR ATT ERBJUDA KUNDERNA DATORISERADE SYSTEM FÖR VERKTYGS- OCH SKÄRDATAVAL.

BLOCK TOOL SYSTEM ANVÄNDS I DATORSTYRDA MASKINER OCH I AUTOMATISERAD BEARBETNING.

Q-SKÄREN ÄR DEN MODERNA GENERATIONEN SVARVVERKTYG MED HELT NYA GEOMETRIER.

VARILOCK FRONT CLAMPING ÄR ETT NYTT SYSTEM FÖR FÖRENKLAD MONTERING AV FLEROPERATIONSVERKTYG.

kan nämnas att nära hälften av försäljningen utgörs av produkter som introducerats de senaste fem åren.

I produktutvecklingen eftersträvas förbättrade prestanda, bredare användningsområden samt snabbare och säkrare verktygsbyten. En allt större del av utvecklingsinsatserna inriktas på att möta de krav som automatiserade bearbetningsprocesser ställer. Under 1986 lanserade vi en ny generation av skärgeometrier kombinerade med nya belagda hårdmetallsorter. Samtidigt introducerades nya hållare och skär för avstickning samt nya verktygshållande produkter. Inom Block Tool-systemet fortsatte utbyggnaden av programmet, liksom utvecklingen av systemets automatiseringsmöjligheter. Varje individuellt verktyg kan tex förses med en programmerbar databärare som för med sig information till CNC-maskinens styrsystem.

Produktutvecklingen omfattar även mikrodatorbase-

rad programvara för val av rätt verktygslösning. Hittills har två system förts ut på marknaden. Corocut™ hjälper användaren att välja rätt verktyg och optimala skärdata samt att beräkna bearbetningstider och -kostnader vid svarvning. Varicat är ett system för att sammanställa verktygspaket för fleroperationsmaskiner.

NY TEKNIK INOM PRODUKTIONEN

Även inom produktionen sker en kraftig satsning på ny teknik och ny utrustning. Vi uppnår därigenom ökad produktivitet och flexibilitet.

Maskinparken utgörs nu till dominerande del av numeriskt styrda maskiner. Ett stort antal produktionsceller arbetar obemannat under delar av dygnet. Datorstödd konstruktion och tillverkning (CAD/CAM) vidareutvecklas både vid produktbolaget och dotterbolagen.

Sandvik Rock Tools

Sandvik Rock Tools koncentrerar sin verksamhet till att utveckla, producera och marknadsföra verktyg för bearbetning av berg och ovanliggande jordlager. Den bearbetande delen i våra verktyg utgörs av ett hårdmaterial, hittills vanligen hårdmetall, men även andra material som diamanter används.

Faktureringen uppgick 1986 till 1.116 MSEK (1.216). Antalet anställda var vid årets slut 1.760 personer (1.874). Investeringarna uppgick till 45 MSEK (48).

Sandvik Rock Tools har en avsevärd fakturering inom dollarmarknaderna USA, Canada och Australien samt i Sydafrika. Faktureringsminskningen kan huvudsakligen hänföras till valutakursförändringar och minskad aktivitet på oljemarknaden. Vår volym har i övrigt hävdats och därigenom även våra marknadsandelar.

1986 har varit ett svårt år för Sandvik Rock Tools kunder. Gruvorna, som är vår största kundkategori, har pressats hårt av låga priser på metaller och mineraler. Oljeborrningsmarknaden har stagnerat på grund av pressade oljepriser. Viss ljusning har dock kunnat skönjas inom entreprenadsidan för några marknader inom den industrialiserade världen.

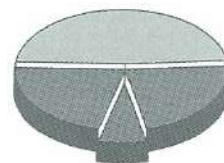

NY TYP AV SKARVSTÅNG MED FAST HYLSA OCH BORRKRONA FÖR BORRNING AV RAKA HÅL.

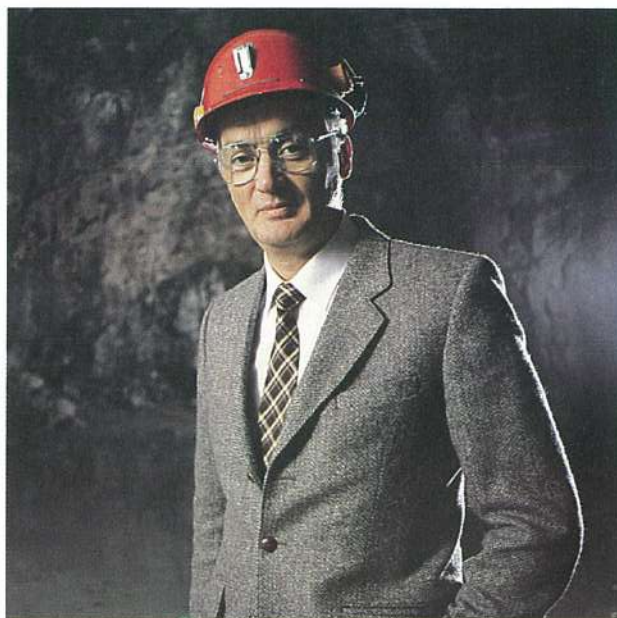
BRETT PRODUKTSORTIMENT – NY TEKNIK
Sandvik Rock Tools har marknadens bredaste sortiment av hårdmaterialförsedda bergbörverktyg. Vi arbetar i nära kontakt med våra kunder, som finns inom anläggningsindustrin, tex för vägbyggen och kraftverk, inom alla former av gruvbrytning och inom olje- och gasbörning.

Härutöver har vi ett 40-årigt intimt utvecklingsarbete med Atlas Copco. På detta sätt har vi en unik möjlighet att följa utvecklingen på marknaden. Ursprungligen koncentrerades bergavverknin till borrspränga-metoden, men nya tekniker utvecklas ständigt som tex roterande krossande börning i bla tunnelbörningsmaskiner, eller skärande bearbetning med diamanter, en metod på stark frammarsch inom djuphålsbörning.

Denna goda överblick över vad som händer på marknaden kombineras med ett omfattande material- och

ANDEL AV KONCERNENS OMSÄTTNING

LARS ÖSTHOLM, VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR.

SANDVIK ROCK TOOLS HAR ETT KOMPLETT SORTIMENT AV VERKTYG

bearbetningstekniskt kunnande, som utvecklas genom djupgående samarbete med övriga Sandvik-bolag.

Vår strategi är att ge kunden ett kostnadseffektivt verktyg med överlägsna prestanda. De senaste årens framgångsrika utvecklingsarbete borgar tillsammans med moderniseringen av vår produktionsutrustning, där helt ny CNC-teknik införs, för att vi kan stärka vår ledande position som tillverkare av högpresterande verktyg.

NY HÅRDMETALL GER UNIKA MÖJLIGHETER

Under 1986 introducerade vi verktyg baserade på en epokgörande uppfinning på hårdmetallområdet, som framsprungit ur vårt samarbete med Sandvik Hard Materials. Den nya hårdmetallen, som lanseras under beteckningen Dual Properties – dubbla egenskaper – byggs upp av flera skikt, som samverkar till att samtidigt höja både hårdhets- och seghetsegenskaperna. Den är patenterad och kommer att ge oss en unik möjlighet att ytterligare höja prestandanivån och konkurrenskraften på hela vårt borrhjullprogram.

Inom området slående borrning i hårt berg, har vi utvecklat verktyg som hjälper kunderna att borra rakt, vilket har betydande inverkan på deras produktionsekonomi. Vi har också introducerat skarvstänger med fasta hylsor, som underlättar mekanisering och höjer borrsjunkningen.

FÖR BEARBETNING AV BERG OCH OVANLIGGANDE JORDLAGER.

För lösbergsbrytning har produktutvecklingen koncentrerats till att ta fram kompletta verktygssystem för olika maskintyper, som används vid kolbrytning och annan lösbergsbörning.

BORRKRONOR MED STIFT AV DEN NYA GENERATIONEN HÅRDMETALLER.

ÖKAD SATSNING PÅ OLJEBORRNING

Sandvik har beslutat vidga sin satsning på diamanttekniken inom oljeborrningsområdet. Strata Bit Corporation, som varit Sandvik Rock Tools företag i USA med en ledande ställning på oljeborrningsmarknaden för vissa typer av diamantskärsförsedda borrhjull, går samman med det belgiska företaget Diamant Boart S.A., Bryssel.

Det nya företaget eftersträvar en världsledande position för alla typer av diamantförsedda borrhjull till olje- och gasbörningsindustrin, såväl för lösa och hårda bergarter som för kärnbörning.

FÖRBÄTTRAD MARKNADSPPOSITION

Vi förutser ingen efterfrågeökning inom våra marknadssegment under 1987. Den starka produktutveckling som skett, i kombination med vår modernisering och rationalisering av produktionsapparaten inger dock förhoppningar om att vår marknadsposition gradvis kan förstärkas.

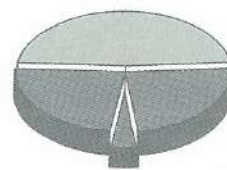
DATORISERAD BORRIGG, ATLAS COPCO ROBOT BOOMER, FÖR OBEMANNAD BORRNING AV SPRANGHÅL VID TUNNELDRIVNING.

Sandvik Hard Materials

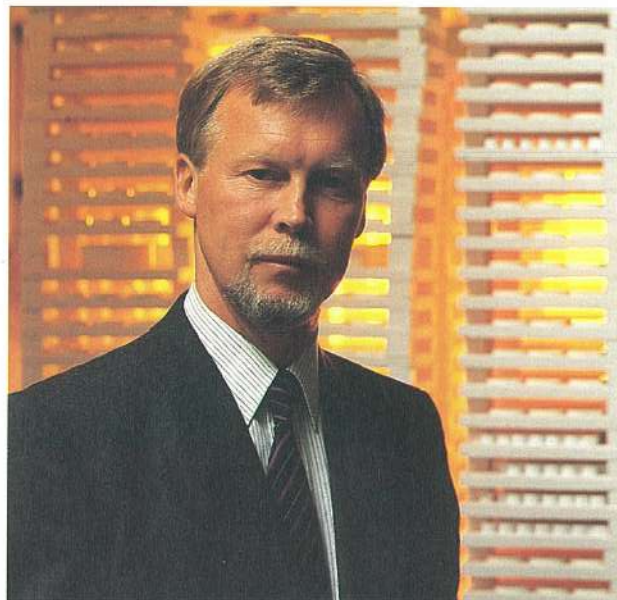
Sandvik Hard Materials affärsidé är att på basis av bred kompetens om hårda material bedriva och utveckla externa affärer inom produktområdena pressfärdigt hårdmetallpulver och halvfabrikat, färdigmanufakturade hårdmetallprodukter (slitdetaljer) och råformade hårdmetallämnen samt nya produkter, särskilt av keramer, för applikationer inom verkstadsindustri och för kirurgiska implantat.

Den totala faktureringen uppgick under 1986 till 1.024 MSEK (1.111), varav den externa affärsverksamheten svarade för 514 MSEK (536). Antalet anställda var vid årets slut 1.952 personer (1.990). Investeringarna uppgick till 51 MSEK (46).

Faktureringsutvecklingen i löpande priser mellan 1985 och 1986 har påverkats av en stagnerande totalmarknad med kraftigt fallande råvarupriser vilka slagit igenom i lägre produktpriser, framför allt när det gäller hårdmetallpulver.

ANDEL AV KONCERNENS OMSÄTTNING

LARS WAHLQVIST, VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR.

KONSTRUKTIONSDETALJER OCH FÖRMINGSVERKTYG SOM STÄLLER STORA KRAV PÅ SLITSTYRKA OCH SEGHET TILLVERKAS AV HÄRDMETALL. KERAMER FÅR OCKSÅ ÖKAD ANVÄNDNING.

KIRURGISKA IMPLANTAT AV KERAMER
ÄR ETT INTRESSANT UTVECKLINGSOMRÅDE.

INTRESSANTA TILLVÄXTPRODUKTER

Sandvik Hard Materials har en affärsportfölj som omfattar såväl mogna produkter som tillväxtprodukter.

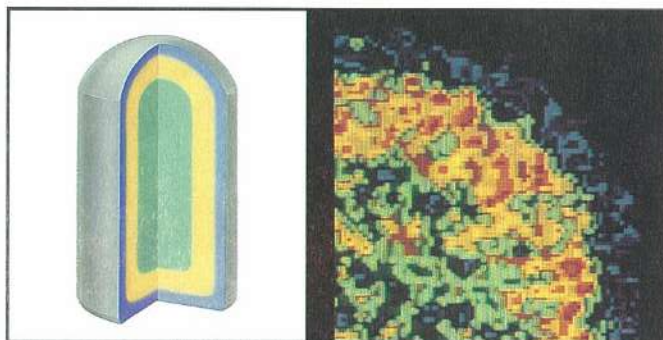
Vårt mål är att öka den externa försäljningen av pulver de närmaste två åren. Antalet konkurrenter på pulver är relativt litet och finns framför allt i Europa och USA. Marknaden för pulver har hårdnat under 1986 då en viss överkapacitet börjat göra sig gällande.

Med hjälp av flera små och medelstora tillverkningsenheter, skall vi tillverka färdigmanufakturade slitdetaljer för lokala marknader. Vi kan på detta sätt erbjuda en mycket god servicenivå.

Genom våra samlade resurser inom detta område kan vi väl hävda oss mot konkurrenterna, som ofta endast är verksamma lokalt.

För att bättre kunna bearbeta den nordiska marknaden har vi från årsskiftet 1986–87 bildat ett Sandvik Hard Materials Norden AB. Bolaget har sitt säte i Örebro och driver dessutom verksamhet i Stockholm.

Våra utvecklingsprodukter, keramer och superhårda material, täcker områden där en avsevärd framtida marknad kan förutses. Speciellt intressant är keramprodukter som tex tätningrings till pumpar, munstycken och kirurgiska implantat.

EN HELT NY HÅRDMETALLTYP FÖR BLA STIFT TILL
BERGBORRKRÖNOR. OLIKA ZONER MED VARIERANDE
KOBALTHALT GER AVSEVART FÖRBÄTTRADE PRESTANDA.

KONCENTRATION FÖR ÖKAD LÖNSAMHET

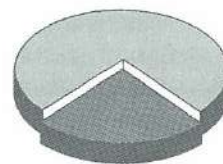
För 1987 förväntar vi oss en fortsatt svag industrikonjunktur. För att kompensera för allmänna kostnadsökningar och för att stärka lönsamheten drivs ett omfattande rationaliseringsprojekt vid vår största enskilda enhet, Stockholmsenheten. Detta kommer bli att där leda till en minskning av antalet anställda.

Vid Stockholmsenheten har del av verksamheten inom AB Sandvik Hard Materials överförs till AB Sandvik Coromant för att i största möjliga utsträckning eliminera internaffärerna mellan bolagen.

Resultatet av denna strukturering innebär att Sandvik Hard Materials får ökad möjlighet att koncentrera sig på externa affärer inom egna produktområden.

Sandvik Steel

Sandvik Steels affärsidé är att utveckla, tillverka och marknadsföra långt förädlade stålprodukter och specialmetaller. Målet är att uppnå en ledande position på världsmarknaden inom intressanta produktvischer.

ANDEL AV KONCERNENS OMSÄTTNING

GUNNAR BJÖRKLUND, VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR.

	1986	1985
Fakturerad försäljning externt, MSEK	4.058	4.096
Resultat före e.o. poster, MSEK	247	255
Avkastning på arbetande kapital, %	12,8	14,7
Investeringar, MSEK	120	118
Antal anställda 31.12	5.736	5.784

Våra viktigaste produkter är:

- Rostfria rör för bla process-, kraft-, olja-gas- och kemiindustrin. Rören kompletteras med anknyttande produkter i form av rördelar, plåt och stång samt svetsmaterial.
- Rör i zirkonium och titan för kapsling av kärnbränsle respektive hydraulledningar i flygplan.
- Kallvalsat och härdat bandstål samt dragen tråd för tillverkning av precisionsdetaljer inom finmekanisk industri.
- Halvfabrikat i form av ämnen, varmvalsade band och ihålligt borrhåll för bergborrtillverkning.

OMFATTANDE VERKSAMHET UTANFÖR SVERIGE

Av Sandvik Steels drygt 5.700 anställda är 1.800 personer verksamma utomlands varav 900 inom försäljning och distribution.

Genom dotterbolagen i alla betydande industriländer och Sandvik-koncernens regionbolag har Sandvik Steel ett unikt kontaktnät med marknader över hela världen. Detta är av avgörande betydelse för såväl produktutvecklingen som för möjligheten att skapa tillräckliga volymer i produktionen även av mycket specialiserade produkter.

Produktionsanläggningar för vidareförädling i USA, Canada, Brasilien och Spanien ger möjlighet att även på avlägsna marknader ge kunderna en god leveransservice. Spridningen av produktionen gör också Sandvik mindre känsligt för handelsrestriktioner.

En fortsatt satsning på kompletterande produktion utanför Sverige planeras.

Genom de delägda företagen Avesta Sandvik Tube och Fagersta Stainless samt genom avtal med andra leverantörer breddas produktprogrammet i syfte att förstärka vår totala marknadsposition.

BIBEHÅLLEN RESULTATNIVÅ

Trots en allmän försvagning i konjunkturen för Sandviks stålprodukter kunde resultatnivån bibehållas från föregående två år. Resultatet blev 247 MSEK (255). Avkastningen på arbetande kapital blev 12,8%.

Faktureringen uppgick till 4.058 MSEK (4.096) en minskning med 1% (+18) jämfört med föregående år. Försäljningen räknad i svenska kronor ökade i Europa och Japan, men minskade i Nordamerika till följd av den sjunkande dollarkursen. Stora order erhöles på rör i nickellegeringar för ombyggnad av ånggeneratorer i kärnkraftverk. Kapslingsrörleveranserna fortsatte att öka.

Verksamheterna vid de delägda men ej konsoliderade företagen Avesta Sandvik Tube (25%), Fagersta Stainless (50%), Uddeholm Strip Steel (50%) och Nor-Sand i Canada (50%) gav sammantaget ett tillfredsställande resultat.

PRODUKTION OCH MARKNAD

Vid anläggningarna i Sandviken, som svarar för ca 75% av produktionen, fortsatte genomförandet av ett omfattande rationaliseringsprogram.

Huvuddelen av investeringarna förlades till vidareförädlingsledet inom rör-, band- och trådtillverkningen. I Stålverket installerades en skrotförvärmningsanläggning, smides- och extrusionspressar moderniserades. Tillverkningskapaciteten för rostfri fjädertråd utökades liksom för tunna rostfria band. Rörtillverkningens färdigställningsavdelning byggdes om.

Beslut fattades om rationalisering och omlokalisering av tillverkningen av klana rostfria rör liksom om utökning av kapaciteten för plattvalsad tråd.

Även vid de tillverkande dotterbolagen i Spanien, USA och Brasilien fortsatte investeringsverksamheten i oförändrad takt.

ÅNGGENERATORRÖR TILL KÄRNKRAFTVERK STÄLLER STORA KRAV PÅ LEGERINGENS EGENSKAPER.

SANDVIK STEEL GÖR RÖR, BAND, TRÅD OCH STÅNG I ROSTFRITT SPECIALSTÅL OCH SPECIALMETALLER.

SANDVIKS STÅLPRODUKTER ANVÄNDS I OLIKA FORMER AV KRAFTPRODUKTION.

FORSKNING OCH UTVECKLING

En omfattande förnyelse skedde av Stålforskningens avancerade utrustning på det metallfysikaliska området. Bland annat nyanskaffades elektronmikroskop, mikrosond och röntgeninstrument.

En ny anläggning för tillverkning av grova rör utanför det tidigare möjliga dimensionsområdet färdigställdes. Tillverkningen sker enligt en ny metod, som utvecklats av forskningsföretaget Osprey Metals Ltd. Förfarandet innebär att en stålmälta omvandlas till ett tjockväggigt rör i ett steg genom att gasatomiserade droppar av smältan bringas att stelna direkt på en roterande tunnväggig recipient. Metoden beräknas få mycket stor betydelse för höglegerade grova rör för högtemperaturtillämpningar inom processindustrin. Provnings av nya material pågår hos ett flertal kunder.

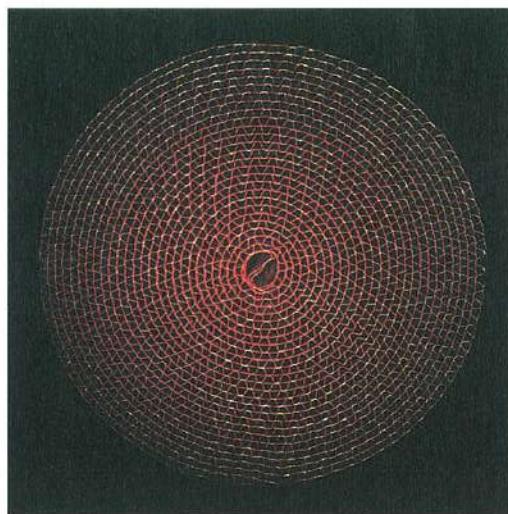
Inom rörområdet lanserades ett nytt rostfritt stål av sk duplextyp, Sandvik SAF 2304. Stålet erbjuder en rad attraktiva egenskaper för mekanisk och kemisk industri, trots att

legeringsinnehållet är lägre än i vanliga rostfria stål.

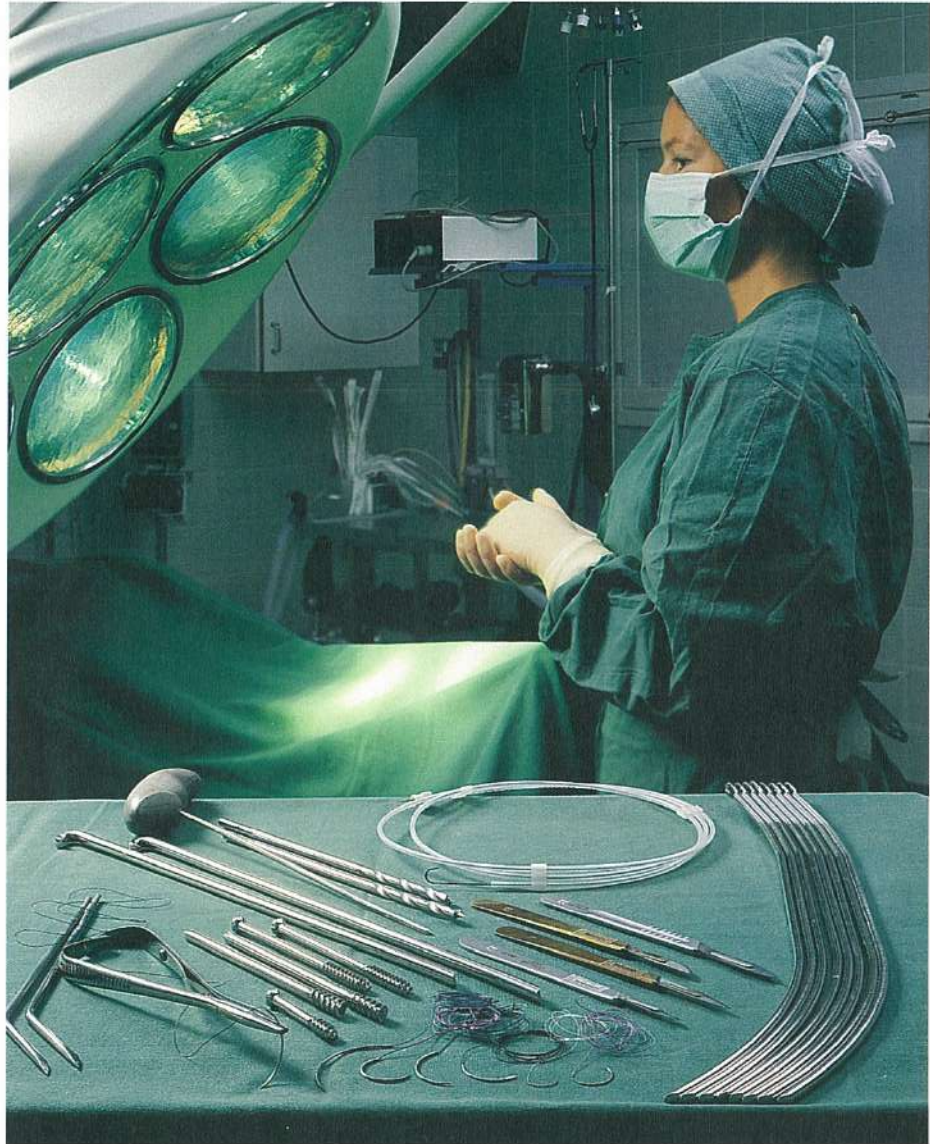
Stora insatser gjordes för att utveckla och starta tillverkning av tunna folier (0,05 mm) för framställning av metalliska avgasrenare, en produkt som beräknas få kraftigt ökad efterfrågan de närmaste åren.

KONKURRENSSITUATION – FRAMTIDA MÖJLIGHETER

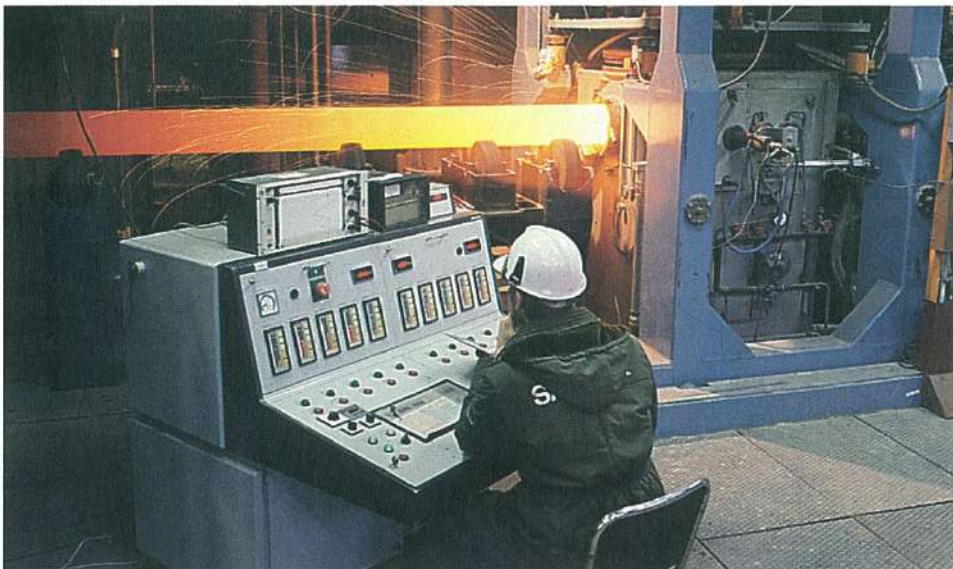
Efter de senaste årens omstrukturering av produktprogram och produktion står Sandvik Steel väl rustat att i ökad utsträckning satsa på långsiktiga projekt inom vidareförädlingsområdet. Inom många produktnischer har vi redan en världsledande position, som ger volymfördelar både i produktion, marknadsföring och utveckling. Den breda etableringen på världsmarknaden ger också unika möjligheter att hitta nya nischer i takt med den tekniska utvecklingen och goda förutsättningar till en hållig, tillfredsställande avkastning på insatt kapital.

KATALYTISK AVGASRENING FÖR BÄTTRE MILJÖ ÄR ETT NYTT ANVÄNDNINGSMÅL FÖR SANDVIKS BANDSTÅL.

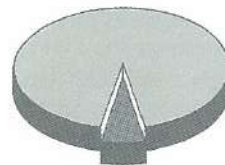
AV VÅR ROSTFRIA TRÅD
GÖRS BLA KIRURGISKA
NÅLAR OCH INSTRUMENT
FÖR MEDICINSKA ÄNDAMÅL.

EN ANLÄGGNING FÖR
TILLVERKNING AV HÖG-
LEGERADE GROVA RÖR
MED EN HELT NY TEKNIK
HAR FÄRDIGSTÄLLTS
I SANDVIKEN.

Sandvik Saws and Tools

Sandvik Saws and Tools marknadsför sågar och andra verktyg för trä- och metallbearbetning samt verktyg för skogsbruk och trädgårdsskötsel. Verktygen säljs huvudsakligen genom distributörer till förbrukare inom industri, hantverk och hobbyverksamhet.

ANDEL AV KONCERNENS OMSÄTTNING

HANS NORMAN, VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR.

	1986	1985
Fakturerad försäljning externt, MSEK	1.216	1.069
Resultat före e.o. poster, MSEK	103	95
Avkastning på arbetande kapital, %	20,4	23,0
Investeringar, MSEK	53	25
Antal anställda 31.12	2.197	1.941

Västeuropa, som är vår basmarknad, svarade för 75% av vår fakturering 1986. Här är vi marknadsledande på sågar.

Lönsamheten inom affärsområdet är god. Resultatet ligger på en bra nivå som en följd av volymökning och förbättrad produktivitet.

FÖRBÄTTRAD PRODUKTIVITET

Under 1986 firade Saws and Tools sitt 100-årsjubileum som sågtillverkare. Mycket av den ursprungliga framgången för våra sågar grundade sig på Sandvikstålets unika egenskaper.

Många av våra verktyg tillhör nu sk mogna produktgrupper. Där är utrymmet relativt begränsat för tekniska skillnader mellan konkurrerande fabrikat. Det är därför vår strävan att vara ledande när det gäller kostnadseffektivitet.

Vi har byggt upp en modern maskinpark med en hög grad av automation, och vi har en kår av skickliga yrkesarbetare. Mätt i försäljning per anställd har produktiviteten mer än fördubblats under de senaste fem åren. 1986 ökade den med 13%.

MARKNADSFÖRING – MJUKVARA I FOKUS
I de flesta länder domineras verktygsmarknaden av någon eller några lokala tillverkare. Endast ett fåtal tillverkare, bland dem Sandvik Saws and Tools, arbetar i egentlig mening internationellt.

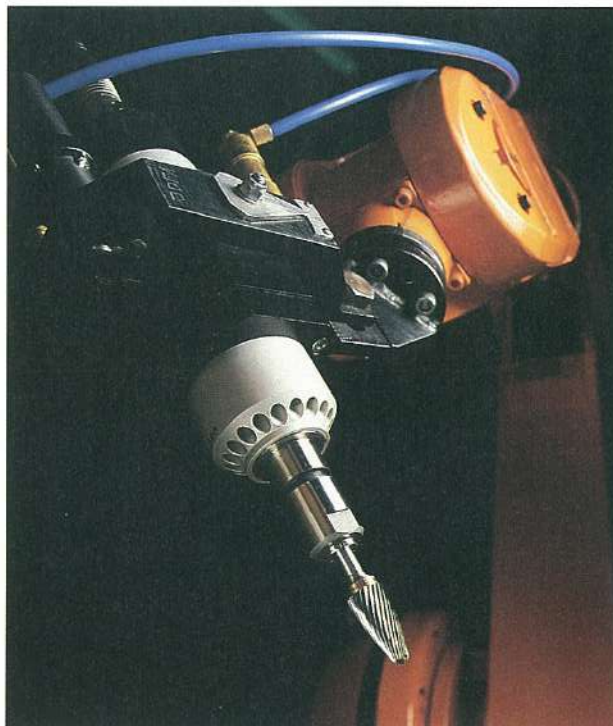
Distributionen av verktyg utvecklas och koncentreras till allt starkare inköpsorganisationer och butikskedjor. Därmed ökar betydelsen av tillverkarens förmåga till aktivt samarbete med distributörerna.

En stor del av våra ansträngningar har därför fokuserats på "mjukvaran" i vår marknadsföring. Här ingår t ex produktdesign, förpackningar och sortiment. Speciellt viktig är vår kommersiella samverkan med distributörerna på områdena varuflöde, kommunikation och säljstödande åtgärder. Med datorbaserade logistiksystem kan vi ge kunderna snabba och tillförlitliga leveranser.

EXPANSION GENOM FÖRETAGSFÖRVARV

För att stärka vår ställning på den nordamerikanska marknaden inom produktområdet Skogsverktyg förvärvade vi Windsor Machine Company Ltd. i Canada. Företaget har tillverkningsenheter och säljkontor i såväl Canada som USA.

Genom dotterbolaget Micor AB förvärvade vi samtli-

ROTERANDE FILAR FÖR INDUSTRIROBOTAR
ÄR EN FRAMTIDSPRODUKT.

HELHÄRDADDE BÅGFILBLAD GÅR LÄTT AV
OCH KAN VARA EN OLYCKSFALLSRISK.

SANDVIKS BIMETALLBLAD BESTÅR AV TVÅ OLIKA
STÅLSORTER OCH ÄR PRAKTISKT TAGET OBRYTBARA.

ga aktier i Nordland-Wematic AB, Mjölby. Liksom Micor tillverkar Nordland cirkelsågklingor med hårdmetallskär.

Dessa förvärv tillför bolaget ca 350 anställda och en årsomsättning på ca 130 MSEK, varav 59 MSEK ingår i 1986 års bokslut.

Devillé S.A. i Frankrike är vår huvudleverantör av trädgårdsverktyg sedan många år. Genom förvärv av 35% av aktierna i bolaget har vi markerat vårt ökade engagemang i denna produktgrupp.

FRAMTIDSUTSIKTER

Saws and Tools verksamhet vilar på en stabil grund av rationell tillverkning av kvalitetsverktyg och en global distribution genom egna bolag. Den försvagade världskonjunkturen minskar dock kortsiktigt möjligheterna för expansion. På en stagnerande marknad kommer också priskonkurrensen att öka ytterligare. För 1987 förutses därför en begränsad volymökning. Avkastningen förväntas dock kvarstå på tillfredsställande nivå.

SANDVIK SAWS AND TOOLS HAR ETT OMFATTANDE SORTIMENT AV VERKTYG FÖR INDUSTRI,
HANTVERK OCH HOBBY.

Sandvik Process Systems

Sandvik Process Systems produktsortiment omfattar stålband och bandtransportörer, processanläggningar för kemisk industri och livsmedelsindustri samt automatiserade godssorteringssystem.

	1986	1985
Fakturerad försäljning externt, MSEK	713	647
Resultat före e.o. poster, MSEK	100	62
Avkastning på arbetande kapital, %	45,4	36,1
Investeringar, MSEK	9	11
Antal anställda 31.12	557	884

1985 års tillfredsställande resultat har följts av en ytterligare resultatökning under 1986. Avkastningen på arbetande kapital är nu bland de högsta inom Sandvik-koncernen.

Sandvik Process Systems har 85% av sina anställda och 97% av försäljningen på marknader utanför Sverige. Vissa av våra säljande dotterbolag fungerar också som agenter för andra tillverkares produkter, vilka kompletterar vårt eget sortiment.

Sandvik Process Systems finns genom sina dotterbolag på plats i alla industriländer. De viktigaste marknaderna är Västeuropa, Nordamerika och Japan. Forsknings- och utvecklingsinsatserna har till stor del inriktats på att kunna leverera nyckelfärdiga anläggningar.

STÅLBAND

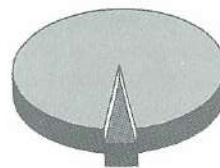
Stålbandet är en vital komponent i de flesta installationer som Sandvik Process Systems levererar, dock inte enbart för dessa, utan också för andra tillverkares produkter.

Vi avser att behålla vår ledande ställning inom stålbandsektorn. Vi har också produkterna och kunnandet för att möta nya krav vad gäller höghållfasta material, ytbehandling och ytbeläggningar.

PROCESSANLÄGGNINGAR FÖR KEMISK INDUSTRI OCH LIVSMEDELSINDUSTRI

Under 1986 levererade vi kompletta processanläggningar för tex kylning och formgivning av svavel, paraffin, hartser och antioxidationsmedel. För våra enheter tillhandahåller vi förutom baskonstruktionen även kompletterande utrustning för tex matning, rörsystem, instrumentering och kontroll, förpackningssystem och andra komponenter, som kan behövas för det enskilda projektet.

Framgångarna för Rotoform-processen som framställer pastillerade slutprodukter fortsatte under året. Un-

ANDEL AV KONCERNENS OMSÄTTNING

STAFFAN PAUES, VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR.

der 1986 installerade vi de första anläggningarna av denna typ till livsmedelsindustrin, bl a för chokladtillverkning, tuggummibas och stekfett.

Under året erhöi vi också en viktig order för en dubbelbandpress för framställning av glasfiberlaminat.

SORTERINGSSYSTEM

Japan har länge varit ett föregångsland vad gäller moderna automatiserade sorteringsanläggningar för stora godsmängder och är Sandvik Process Systems största marknad inom denna sektor. Under 1986 installerade vi emellertid i Storbritannien vårt hittills största sorteringssystem, som har en kapacitet av 20.000 paket per timme.

Under det gångna året utsträcktes också vårt avtal med CML (Costruzioni Meccaniche Lonatesi S.p.A.) till den europeiska marknaden. CMLs system är ett intressant komplement till vårt sortiment och är speciellt avsett för höghastighetssortering av smågods som postorderförsändelser, tidningar och kurirpost.

KONCENTRATION – NYCKELN TILL FRAMGÅNG

Omstruktureringen av affärsområdet, som bl a resulterade i en väsentlig neddragning av antalet anställda, fortsatte under 1986. Det mest betydande steget i rationaliseringsprogrammet togs i slutet av året, då Spoonergruppen, baserad i Ilkley, England, såldes.

I SANDVIKEN FINNS VÄRLDENS STÖRSTA ANLÄGGNING FÖR TILLVERKNING AV STÅLBAND FÖR TRANSPORT- OCH PROCESSYSTEM.

Vi är därmed nu väl rustade för att koncentrera vår produktutveckling och marknadsföringsaktiviteterna till de många användningsområden för stålband där vi besitter unik erfarenhet.

För framtiden ser vi en speciellt intressant utveckling inom sorteringsystem, Rotoform och högkvalitativa stålband.

EN DEMONSTRATIONSANLÄGGNING AV CMLs SYSTEM FÖR SORTERING AV SMÅGODS.

FRAMGÅNGARNA FÖR ROTOFORM-PROCESSEN FORTSÄTTER. NU FINNS ANLÄGGNINGAR, FÖRUTOM INOM DEN KEMISKA INDUSTRIEN, ÄVEN INOM LIVSMEDELSINDUSTRIEN.

Sandvik Electronics

Sandvik Electronics verksamhet omfattar mät-, regler- och kontrollteknik med ett betydande inslag av elektronik och finmekanik. Omsättningen ökade under 1986 till 28 MSEK (18), varav 6 MSEK (3) extern försäljning.

För Sandviks affärsområden har Electronics utvecklat ett antal styr- och kontrollutrustningar. Dessa är vi beredda att sälja även till externa kunder.

INSTRUMENT FÖR LABORATORIER

Inom produktområdet Laboratorieinstrument har vi utvecklat specialinstrument för laboratorier inom materialområdet, bla ett basinstrument, som genom programmering kan formas till instrument för korrosionsstudier eller till utvärderingshjälpmedel för bildanalys.

ÖVERVAKNING OCH KONTROLL

Automation är ett nyckelbegrepp inom modern tillverkande industri. Processövervakning och -kontroll är därför ett annat av våra produktområden. Tillsammans med Sandvik Coromant har vi utvecklat ett speciellt koncept för verktygsövervakning vid skärande bearbet-

ning, Tool Monitor. Från Sandvik Saws and Tools har vi fått idén om övervakning av bandsågar och fler tillämpningar är under utveckling. Konceptet kan tillämpas på alla slags elektriska givarsignaler, som på något sätt karakteriserar en process.

OFÖRSTÖRANDE PROVNING

Oförstörande materialprovning är ett ytterligare produktområde. Genom dotterbolaget AB Sandvik Bergstrand utvecklar och tillverkar vi givare och instrument för provning med användande av virvelström eller magnetiskt läckfält. Dessa metoder lämpar sig väl för ytsynning, den första även på material i varmt tillstånd. För kontroll med avseende på materialdefekter under ytan används ultraljud. Produktprogrammet omfattar hela området, från kompletta provningsanläggningar till enstaka instrument.

Förvaltningsberättelse

MARKNADSLÄGE OCH FÖRSÄLJNING

	1986	1985	Förändring %
Orderingång, MSEK	12.975	12.927	-
Fakturering, MSEK	12.721	12.518	+2

Konjunkturbilden 1986 innebar sammantaget en svag industriell tillväxt. Den av många förväntade uppgången i USA inträffade ej. Samtidigt hade Europa en fortsatt relativt stark industrikonjunktur, dock med variationer mellan olika marknader. De oljeproducerande länderna upplevde svårigheter till följd av det låga oljepriset. Växelkursförändringar påverkade bilden starkt. Den genomsnittliga dollarkursen sjönk 17% medan tex de tyska och japanska valutorna genomsnittligt ökade 12% respektive 17% mot den svenska kronan. Kursförändringarna påverkade framförallt Japan negativt medan industrikonjunkturen i länder med svaga valutor som Australien, Sydafrika och delar av Sydostasien påverkades positivt.

Nedan sammanfattas faktureringen per marknadsområde respektive per produktområde:

Fakturering per marknadsområde	1986		1985		Förändring %
	MSEK	andel %	MSEK	andel %	
Europa	7.949	63	7.279	58	+9
(varav Sverige)	(1.069)	(8)	(1.054)	(8)	(+1)
Nordamerika	1.777	14	2.195	17	-19
Latinamerika	908	7	943	8	-4
Afrika, Asien, Australien	2.087	16	2.101	17	-1
	12.721	100	12.518	100	+2

Fakturering per produktområde	1986		1985		Förändring %
	MSEK	andel %	MSEK	andel %	
Hårdmetall	6.693	53	6.604	53	+1
Stål	4.058	32	4.096	33	-1
Sågar och Verktyg	1.216	10	1.069	8	+14
Process System	713	5	647	5	+10
Övrigt	41	-	102	1	-60
	12.721	100	12.518	100	+2

Affärsförutsättningar och försäljningsutveckling behandlas mer i detalj i genomgångarna per affärsområde sid. 12.

Under 1986 ändrades principerna för avräkning av stora fabriksprojekt. Från 1986 sker all avräkning först när en order slutfakturerats. Tidigare tillämpades löpande avräkning. Omsättningsuppgifterna för 1985 har ändrats i enlighet med de nya principerna. Ändringen innebär att 1985 års fakturering minskats med 42 MSEK.

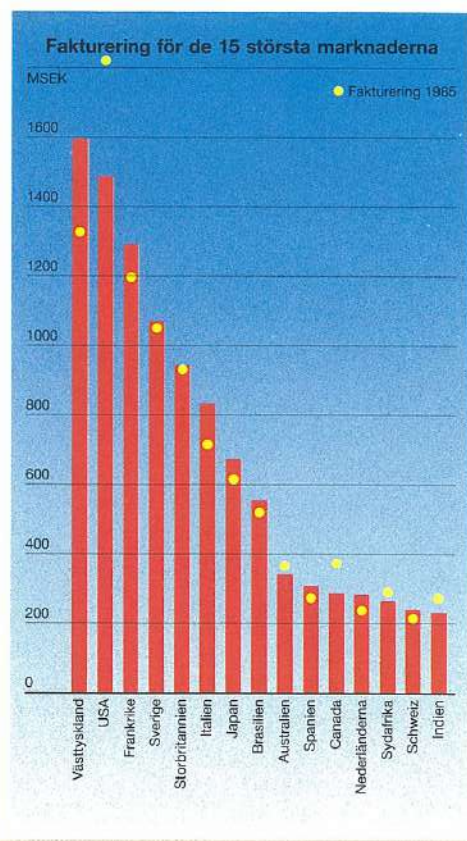
Ovan redovisade utveckling inkluderar effekterna av strukturella förändringar inom Hårdmetall, Sågar och Verktyg och Process System. Efter justering för förvärvade respektive avyttrade verksamheter ökade försäljningen 2% för Hårdmetall, 7% för Sågar och Verktyg samt 26% för Process System. Koncernens fakturering ökade även i jämförbara termer 2% 1986.

STRUKTURFÖRÄNDRINGAR, SAMARBETSAVTAL

Sandvik Coromant förvärvade i slutet av året det amerikanska företaget Triangle Grinding, Inc. Detta företag tillverkar och säljer hårdmetallskär på den amerikanska marknaden med en omsättning på ca 5 MUSD och närmare 100 anställda. Förvärvet stärker Coromants konkurrenskraft i USA.

Sandvik Rock Tools träffade avtal om ändrade samarbetsformer med Atlas Copco AB med avsikt att stärka den gemensamma affärens konkurrenskraft. Det nya avtalet innebär en förenkling och effektivisering av kontaktvägarna mellan tillverkaren och säljorganisationen.

I början av 1987 träffade Sandvik och Diamant Boart, en belgisk multinationell koncern specialiserad på diamantverktyg och relaterad utrustning, en

principöverenskommelse att kombinera sina aktiviteter inom området verktyg för olje- och gasborrning i ett bolag där parterna kommer att ha lika stora ägarintressen. Det nya företaget får en omsättning på ca 75 MUSD och omfattar 300–400 anställda. Sandviks nuvarande aktiviteter inom detta område drivs inom dotterbolaget Strata Bit Corporation i Houston, Texas med egna dotterbolag i ett antal länder.

Sandvik Hard Materials engelska dotterbolag Wimet Ltd. fusionerades med det engelska bolaget R.O. Speciality Metals Ltd. i vilket en 15 %-ig andel härvid erhöles.

Som ett led i pågående översyn och rationalisering inom Sandvik Hard Materials beslutades en förändring av avgränsningen mellan Sandvik Coromant och Sandvik Hard Materials innebärande att all verksamhet som berör skärtillverkning, från och med pulvertillverkning, samordnas inom Sandvik Coromant. Förändringen ger Sandvik Hard Materials möjlighet att i större utsträckning koncentrera sig på att utveckla en extern marknad inom sina huvudområden. Vidare beslutades en koncentration av verksamheten för den nordiska marknaden till ett separat Nordenbolag. Sandvik Saws and Tools förvärvade under hösten Windsor Machine Company Ltd., Canada och Nordland-Wematic AB i Mjölby, Sverige. Windsor tillverkar och säljer utrustning till motorsågar. Företaget sysselsätter ca 335 personer och har en omsättning på ca 125 MSEK. En omstrukturering och rationalisering av verksamheten igångsattes och genomförs under 1987. Förvärvet kompletterar den egna skogsverktygsrörelsen. Nordland tillverkar och säljer cirkelsågar med hårdmetallskär avsedda för träindustrin. Verksamheten samordnades med Saws and Tools dotterbolag Micor AB i Laholm.

Vidare avyttrades Saws and Tools tillverkning och försäljning av verktyg till tung träindustri i Norden samt genomfördes den i 1985 års förvaltningsberättelse redovisade överenskommelsen om förvärv av

35 % av Devillé S.A., en fransk tillverkare av trädgårdsverktyg och mångårig leverantör till Sandvik.

För att ytterligare koncentrera sin verksamhet till de basområden där utsikterna för en långsiktigt uthållig lönsamhet bedöms vara bäst avyttrade Sandvik Process Systems i december Spooner-gruppen, med huvudkontor i Ilkley, England, till Thomas Robinson-gruppen, Derby, England, som är väl etablerad inom området bageriutrustning. Under året utvidgades också samarbetsavtalet från 1985 med det italienska företaget Construzioni Meccaniche Lonatesi S.p.A. till Europa vilket breddar Process Systems produktprogram och marknadstäckning inom området sorteringssystem.

Som ett led i de senaste årens omstruktureringssprocess slutfördes under 1986 en formell likvidation av bla EIA A/S Norge, Carbide Products Ltd., Storbritannien, Num Engineering GmbH och Micor GmbH, Västtyskland. Detta medförde endast obetydliga kostnader i 1986 års koncernresultat.

I december förvärvades resterande 35 % av aktierna i Seco Tools AB från Industriförvaltnings AB Kinnevik i enlighet med den hembuds rätt som finns i Seco Tools bolagsordning. Seco Tools-koncernen, som har en komplett världsomspännande organisation för utveckling, produktion och marknadsföring av hårdmetallverktyg, arbetar helt fristående från andra Sandvik-företag. Det är styrelsens avsikt att undersöka möjligheterna att bredda och ytterligare expandera Seco Tools verksamhet. Vidare kommer bolagsordningen att ändras så att ansökan om introduktion av Seco Tools på Stockholmsbörsens A1-lista kan ske. Avsikten är därvid att aktieägare i Sandvik och anställda i Seco Tools erbjuds möjlighet att teckna aktier vid börsintroduktionen.

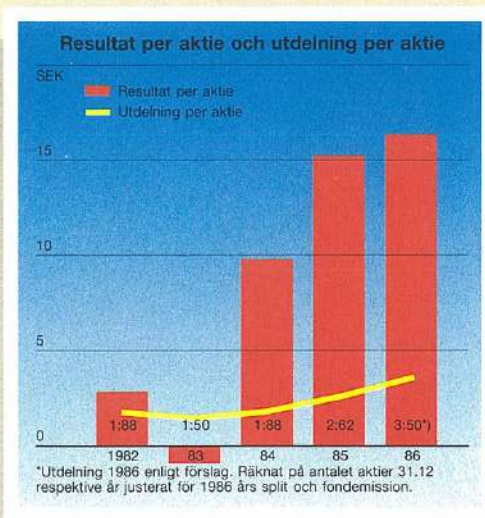
RESULTAT OCH AVKASTNING, KONCERNEN

	1986	1985
Resultat före extraordinära poster, MSEK	1.724	1.610
D:o i % av fakturering	13,6	12,9
Räntabilitet på sysselsatt kapital, %	21,9	21,3
Avkastning på justerat eget kapital efter skatt, %	18,4	20,5
Vinst per aktie, SEK	16:30	15:15

Definitioner sid 43.

Trots den begränsade faktureringsökningen kunde rörelseresultatet förbättras, huvudsakligen beroende på billigare råvaror och bättre produkt-, valuta- och landmix. Samtidigt förbättrades räntenettet tack vare ett fortsatt positivt kassaflöde medan redovisade kursvinster på lån blev väsentligt lägre än föregående år.

Den nedgång i råvarupriserna som inleddes under senare delen av 1985 fortsatte och gav en negativ effekt på inneliggande lager som omvärderats till återanskaffningsvärde i bokslutet. Omvärderingen

belastade rörelseresultatet före avskrivningar med 95 MSEK.

Principen för värdering av moderbolagets obligationsinnehav förändrades. Värderingen görs nu till det lägsta av anskaffningskostnad och marknadsvärde för varje enskild post. Tidigare gjordes en totalbedömning av hela obligationsinnehavet. En omläggning, vilken medförde engångskostnader under 1986, gjordes av vissa lån i utländsk valuta för att sänka räntekostnaderna under lånens resterande löptid. Engångskostnaderna av dessa båda åtgärder, vilka i sin helhet belastade räntenettet 4:e kvartalet, utgjorde 45 MSEK.

Redovisade valutakursdifferenser på lån utgjorde totalt 33 MSEK (142) varav 79 MSEK (34) realiserades i samband med amorteringar och -46 MSEK (108) var orealiserade. Orealiserade kursvinster redovisas endast till den del kursen ej understiger ursprunglig kurs vid det tillfälle då lånet upptogs. Sjunker kursen under ursprunglig kurs bokförs dessa effekter först när lånet amorteras. Orealiserade, ej bokförda kursvinster av denna typ uppgick 31.12 1986 till 125 MSEK (75).

Faktureringsresultat före extraordinära poster samt vinstmarginal (resultat före extraordinära poster i procent av faktureringen) utvecklades enligt följande per kvartal:

	Fakturering MSEK	Resultat MSEK	Vinst- marginal %
1985: 1:a kvartalet	3.097	362	12
2:a kvartalet	3.175	489	15
3:e kvartalet	2.945	400	14
4:e kvartalet	3.301	359	11
1986: 1:a kvartalet	3.141	433	14
2:a kvartalet	3.226	488	15
3:e kvartalet	2.994	400	13
4:e kvartalet	3.360	403	12

De extraordinära kostnaderna uppgick netto till -30 MSEK (-1). Se not 7, sid 45.

Resultatet belastades också med 16 MSEK avseende resultatandel till anställda i Sverige. Se nedan.

Resultatet före bokslutsdispositioner och skatter blev 1.678 MSEK (1.609).

Vinsten per aktie efter beräknad full skatt blev 1986 16:30 SEK (15:15). Vinsten per aktie efter beräknad full skatt, inklusive intressebolagsandelar och efter full konvertering av utestående konverteringslån blev 16:05 SEK (14:95). Kompletterande data per aktie ges i avsnittet Sandvik-aktien sid 58.

Redovisade skattekostnader uppgick till 514 MSEK (344) för koncernen och 93 MSEK (2) för moderbolaget. Av detta utgjorde vinstdelningsskatt 24 MSEK (3) för koncernen och 18 MSEK (0) för moderbolaget.

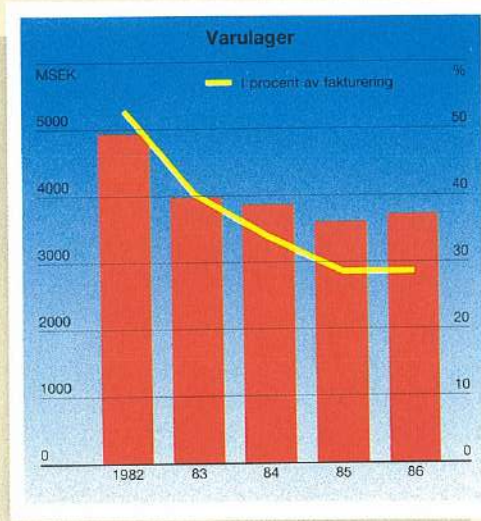
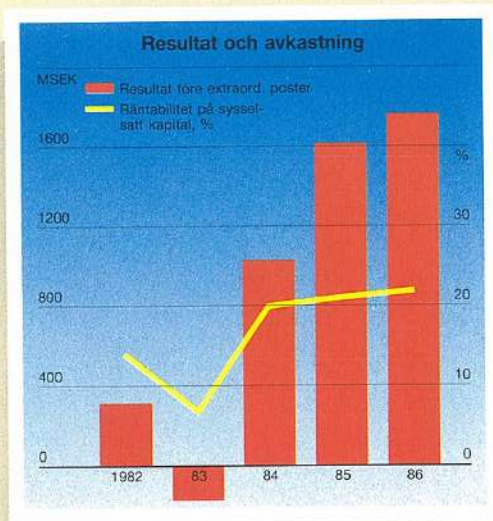
RESULTAT OCH AVKASTNING PER PRODUKTOMRÅDE

	Resultat före eo-poster		Avkastning på arb kapital	
	1986 MSEK	1985 MSEK	1986 %	1985 %
Hårdmetall	1.225	1.103	29,9	29,4
Stål	247	255	12,8	14,7
Sågar och Verktyg	103	95	20,4	23,0
Process System	100	62	45,4	36,1
Övrig verksamhet	49	95	-	-
Koncernen totalt	1.724	1.610	19,0	18,6

"Avkastningen på arbetande kapital" blir lägre än i föregående avsnitt använda "räntabilitet på sysselsatt kapital" genom att kapitalbasen inte minskats med 50% av obeskattade reserver. (Begreppen definieras på sid 43).

"Övrig verksamhet" omfattar bl a regionbolag, servicebolag, koncernfunktioner samt den centrala finansrörelsen.

Resultatförbättringen för Hårdmetall hänfödde sig

till metallbearbetningsområdet medan resultatet för bergborrprodukter försämrades beroende på den svaga gruvkonjunkturen och oljeserviceindustrins svårigheter.

Trots negativ påverkan av den låga investeringsverksamheten med anknytning till kemi och olja kunde Stål bibehålla fjolårets resultatnivå.

Process System ökade sitt resultat ytterligare tack vare de senaste årens koncentrationsprocess och satsning på basaffären.

Resultatet för övrig verksamhet domineras av finansrörelsen. Minskningen mot 1985 beror på lägre kursvinster på lån.

RESULTATANDEL TILL DE ANSTÄLLDA I SVERIGE

För att ytterligare främja de anställdas positiva inställning till företaget och låta dem få del av en tillfredsställande lönsamhet enades Sandvik och de fackliga organisationerna om en plan för resultatandel. Detta ger de anställda i koncernens verksamhet i Sverige en viss andel av det resultat som överstiger en fastställd avkastning på arbetande kapital.

Resultatandelarna utbetalas till en stiftelse där varje anställd tilldelas individuella andelar. Medlen investeras i Sandvik-aktier eller till vid varje tillfälle max 25 % i räntebärande statspapper, bankmedel eller aktier noterade på Stockholms Fondbörs. Stiftelsen förvaltar medlen i fem år varefter utbetalning sker till respektive anställd.

Planen för resultatandelar infördes 1986 med avsikt att planen skall förlängas om inte ny beskattning införs på denna form av sparande.

FINANSIERING

	1986	1985
Kassaflöde, MSEK	1.069	1.185
Likvida medel 31.12, MSEK	3.776	2.866
Räntenetto, MSEK	-99	-212
Finansnetto inkl valutakursdifferenser, MSEK	-62	-58
Räntetäckningsgrad, ggr	4,1	3,5

Definitioner sid 43.

Under året tillförda medel från rörelsen uppgick till 2.073 MSEK (1.647). Härav utgjorde minskat rörelsekapital (exklusive likvida medel och växlar) 688 MSEK (1985 en minskning med 158 MSEK). Exklusive kortfristiga skulder över årsskiftet avseende förvärv av aktier i Seco Tools och återköp av bergborrlager från Atlas Copco var rörelsekapitalminskningen 237 MSEK.

Det finansiella överskottet efter investeringar (kassaflödet) blev 1.069 MSEK (1985 ett överskott på 1.185). Lånen minskades under året med 353 MSEK (1985 en minskning med 324). (Låneminskningen beräknad exklusive tillkommande lån netto genom för-

värv/avyttring av bolag 54 MSEK och exklusive ökning genom orealiserade kursförluster 46 MSEK.) Koncernens likvida medel ökade med 910 MSEK till 3.776 MSEK (1985 en ökning med 668 MSEK till 2.866 MSEK).

Under året startades ett sk Euro Commercial Paper program, vilket ger lägre lånekostnader än tidigare låneformer. Programmet, som är långsiktigt till sin innebörd, medför dock formellt en överföring av lån från långfristig till kortfristig upplåning. Upplåningen per 31.12 1986 under Euro Commercial Paper programmet var 780 MSEK.

Räntenettet förbättrades med 113 MSEK. Finansnettot, definierat som räntenetto, valutakursdifferenser på lån och utdelning på aktier, försämrades marginellt från -58 MSEK 1985 till -62 MSEK 1986.

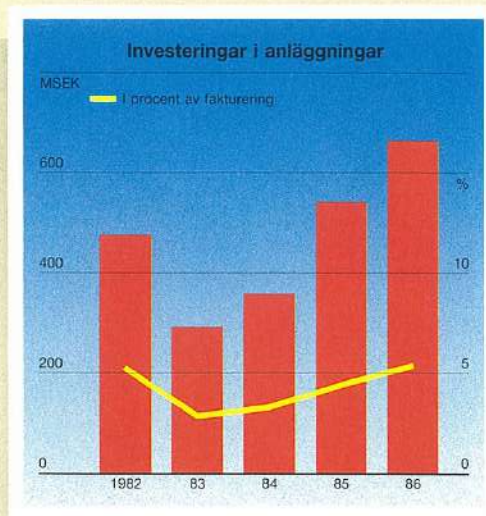
	1986	1985
Soliditet, %	34	33
Andel riskbärande kapital, %	44	43
Skuldsättningsgrad, ggr	1,0	1,1
Justerat eget kapital, MSEK	4.978	4.248
Justerat eget kapital per aktie, SEK	95:50	81:50

Definitioner sid 43.

Soliditet, andel riskbärande kapital och skuldsättningsgrad stärktes under året. Soliditet och andel riskbärande kapital per 31.12 1986 påverkades negativt av kortfristiga skulder över årsskiftet avseende förvärv av aktier i Seco Tools och återköp av bergborrlager från Atlas Copco. Justerat för dessa effekter var soliditeten 35 % och andelen riskbärande kapital 45 %.

Genom konverteringar av 1977 års konverteringslån ökade eget kapital med 33 MSEK varav 19 MSEK aktiekapital och 14 MSEK reservfond.

Den av bolagsstämman 1986 beslutade aktieupplåningen (split) och fondemissionen genomfördes. Genom fondemissionen ökades aktiekapitalet med 323 MSEK, varav 200 MSEK överfördes från reserv-

fonden och resterande 123 MSEK från disponibla vinstmedel.

Ägare av fria A-aktier erbjöds att byta dessa mot fria B-aktier. Per 31.12 1986 hade byte skett av 254.282 aktier eller 15 % av utestående fria A-aktier. Erbjudandet gäller till 15.5 1987.

Det redovisade egna kapitalet ökade från 3.004 MSEK till 3.489 MSEK. Effekten på ingående eget kapital av ändrade valutakurser blev positiv, 57 MSEK (-94).

Justerat eget kapital per aktie ökade från 81:50 SEK till 95:50 SEK eller med 17 %. Justerat eget kapital per aktie efter full konvertering av utestående konverteringslån ökade från 81:20 SEK till 93:95 SEK.

För att underlätta handeln med samt öka spridningen av Sandvik-aktien utomlands förbereddes under 1986 en notering i USA via sk ADR (American Depositary Receipts). Programmet startade i januari 1987. Även i Japan introducerades Sandvik-aktien via den japanska investmentbanken Yamaichi.

FORSKNING OCH UTVECKLING

Satsningen på forskning, utveckling och kvalitetsstyrning låg oförändrat på en nivå motsvarande ca 4 % av koncernfaktureringen. Samtliga nedlagda kostnader belastar årets resultat. För detaljer se affärsområdenas beskrivningar och 125-årsöversikten.

INVESTERINGAR

	1986	1985
Investeringar i anläggningar, MSEK	669	548
d:o i % av fakturering	5,3	4,4
Investeringar i aktier och andelar, MSEK	430	4
Totala investeringar, MSEK	1.099	552
d:o i % av fakturering	8,6	4,4

Investeringarna uppgick 1986 till 1.099 MSEK (552). Härav avser 430 MSEK (4) förvärv av aktier och andelar där förvärvet av resterande 35 % av Seco Tools utgör en dominerande del. I Sverige uppgick investeringarna till 819 MSEK (338), varav 744 MSEK (296) avser moderbolaget inkl kommissionärsbolag. Fördelningen på produktområden var följande:

	1986 MSEK	1985 MSEK
Hårdmetall	804	340
Stål	120	118
Sågar och Verktyg	53	25
Process System	9	11
Regionbolag, servicebolag och gemensamma funktioner	113	58
Koncernen totalt	1.099	552

Sandvik fick i december Regeringens tillstånd att under perioden 1.4 1987-31.12 1990 använda 1.695 MSEK av investeringsfundsmedel för byggnads- och maskininvesteringar i Bergslagen och andra områden med sysselsättningsproblem där Sandvik redan har anläggningar.

PERSONAL

	1986	1985
Antal anställda 31.12	24.032	24.033
Medelantal anställda	24.033	23.905

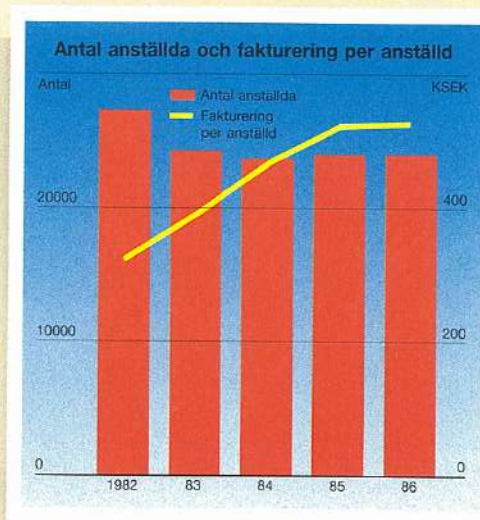
Antalet anställda i koncernen förändrades ej 1986 (1985 en ökning med 256 personer). Nettoeffekten av årets förvärv och avyttringar av företag medförde en ökning med 140 personer. För jämförbara verksamheter minskade antalet anställda med 141 personer. Medelantalet anställda ökade något mellan 1985 och 1986 (från 23.905 1985 till 24.033 1986 eller med 0,5 %).

Antalet anställda i moderbolaget och kommissionärsbolagen uppgick den 31.12 1986 till 9.543 personer (9.637).

Uppgifter om personalkostnader samt medelantalet anställda återfinns på sid 49.

Antalet anställda per produktområde var följande:

	31.12 1986	31.12 1985	För- ändring
Hårdmetall	13.082	12.929	+153
Stål	5.736	5.784	-48
Sågar och Verktyg	2.197	1.941	+256
Process System	557	884	-327
Regionbolag, servicebolag och gemensamma funktioner	2.460	2.495	-35
Koncernen totalt	24.032	24.033	-1

Koncernens resultaträkning

	1986	1985
Belopp i MSEK		
Fakturerad försäljning Not 2	12.721	12.518
Tillverknings-, försäljnings- och administrations- kostnader	<u>-10.472</u>	<u>-10.376</u>
RÖRELSERESULTAT FÖRE AVSKRIVNINGAR	2.249	2.142
Avskrivningar enligt plan Not 3	<u>-463</u>	<u>-474</u>
RÖRELSERESULTAT EFTER AVSKRIVNINGAR	1.786	1.668
Finansiella poster:		
Utdelning på aktier	4	12
Ränteintäkter Not 4	444	377
Räntekostnader Not 4	-543	-589
Kursdifferenser på lån Not 5	<u>33</u>	<u>142</u>
RESULTAT FÖRE EXTRAORDINÄRA POSTER Not 6	1.724	1.610
Extraordinära intäkter och kostnader Not 7	<u>-30</u>	<u>-1</u>
Resultatandel till anställda	<u>-16</u>	<u>-</u>
RESULTAT FÖRE BOKSLUTSDISPOSITIONER OCH SKATTER	1.678	1.609
Bokslutsdispositioner:		
Skillnad mellan bokföringsmässiga och planenliga avskrivningar Not 3, 18	-263	-127
Förändring av varulagerreserv Not 19	-36	171
Förändring av investeringsfonder och förnyelsefonder Not 20	-202	-350
Övriga bokslutsdispositioner Not 21	<u>-96</u>	<u>-21</u>
RESULTAT FÖRE SKATTER	1.081	1.282
Skatter	<u>-514</u>	<u>-344</u>
RESULTAT EFTER SKATTER	567	938
Minoritetsandel i årets resultat	<u>-50</u>	<u>-40</u>
ÅRETS KONCERNRESULTAT	517	898

Koncernens finansieringsanalys

	1986	1985
Belopp i MSEK		
INTERNT TILLFÖRDA/ANVÄNDA MEDEL		
Resultat före bokslutsdispositioner och skatter.....	1.678	1.609
Avskrivningar	463	517
Återläggning av realiserade kursdifferenser på lån.....	46	-108
Realisationsresultat på avyttrade aktier och anläggningar	-19	14
Ökning av spärrkonton för fondavsättningar.....	-126	-97
Skatter	-514	-344
Utdelningar	-143	-102
Summa internt tillförda medel	1.385	1.489
FÖRÄNDRING AV RÖRELSEKAPITAL		
Ökade/minskade lager	-91	258
Ökade kortfristiga fordringar	-109	-147
Ökade räntefria rörelseskulder.....	888	47
Summa rörelsekapitalförändring	688	158
Summa från rörelsen tillförda medel.....	2.073	1.647
NETTOINVESTERINGAR		
Förvärv av aktier och andelar	-430	-4
Förvärv av anläggningar	-669	-548
Försäljning av aktier	63	7
Försäljning av anläggningar	32	83
Nettoinvesteringar	-1.004	-462
FINANSIELLT ÖVERSKOTT (KASSAFLÖDE)	1.069	1.185
EXTERNT ANVÄNDA/TILLFÖRDA MEDEL		
Eget kapital:		
Ökning genom konvertering av lån	33	2
Lån:		
Ökning av kortfristiga lån	757	527
Minskning av långfristiga lån	-1.077	-952
Minskning/ökning av konvertibelt lån.....	-33	101
Summa lån.....	-353	-324
Övrig finansiering netto:		
Ökning av långfristiga fordringar	-8	-124
Ökning av pensionsskuld.....	91	10
Ökning/minskning av räntefria långfristiga skulder.....	25	-19
Summa övrig finansiering netto	108	-133
SUMMA EXTERNT ANVÄNDA MEDEL	-212	-455
Omräkningsdifferenser m m	53	-62
ÖKADE LIKVIDA MEDEL.....	910	668

Koncernens balansräkning

TILLGÅNGAR	1986	1985
Belopp i MSEK		
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		
Kassa och bank.....	923	698
Obligationer och andra kortfristiga placeringar..... Not 8	2.853	2.168
Kundväxlar	485	415
Kundfordringar	2.099	1.998
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	159	210
Övriga kortfristiga fordringar	264	295
Varulager	3.706	3.572
	10.489	9.356
SPÄRRKONTON FÖR FONDAVSÄTTNINGAR Not 9	286	160
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		
Aktier och andelar	227	181
Långfristiga fordringar..... Not 11	856	860
Goodwill och andra immateriella tillgångar..... Not 12	148	46
Pågående anläggningsarbeten.....	81	84
Maskiner och inventarier	1.874	1.664
Fastigheter	1.423	1.413
	4.609	4.248
SUMMA TILLGÅNGAR.....	15.384	13.764
Ställda panter..... Not 14	1.375	1.426

SKULDER OCH EGET KAPITAL	1986	1985
Belopp i MSEK		
KORTFRISTIGA SKULDER		
Växelskulder	105	90
Leverantörskulder	813	717
Skatteskulder	346	213
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	981	843
Kortfristiga lån	2.609	1.808
Övriga kortfristiga skulder	1.001	513
	<u>5.855</u>	<u>4.184</u>
LÅNGFRISTIGA SKULDER		
Långfristiga lån	1.270	2.291
Avsatt till pensioner	933	842
Övriga långfristiga skulder	279	145
	<u>2.482</u>	<u>3.278</u>
KONVERTERINGSLÅN	157	190
OBESKATTADE RESERVER		
Ackumulerade avskrivningar utöver plan	1.257	1.055
Varulagerreserver	1.134	1.121
Investerings- och förnyelsefonder	852	780
Övriga obeskattade reserver	118	21
	<u>3.361</u>	<u>2.977</u>
MINORITETSANDEL I EGET KAPITAL	40	131
EGET KAPITAL		
Bundet eget kapital:		
Aktiekapital	1.303	961
Bundna reserver	669	781
	<u>1.972</u>	<u>1.742</u>
Fritt eget kapital:		
Fria reserver	996	388
Årets omräkningsdifferens	4	-24
Årets koncernresultat	517	898
	<u>1.517</u>	<u>1.262</u>
Summa eget kapital	3.489	3.004
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL	15.384	13.764
Ansvarsförbindelser	364	426

Redovisning moderbolaget

Belopp i MSEK

Resultaträkning	1986	1985	Finansieringsanalys	1986	1985
Fakturerad försäljning Not 2	5.675	5.766	INTERNT TILLFÖRDA/ANVÄNDA MEDEL		
Tillverknings-, försäljnings- och administrationskostnader	-4.769	-4.930	Resultat före bokslutsdispositioner och skatter	979	757
RÖRELSERESULTAT FÖRE AVSKRIVNINGAR	906	836	Avskrivningar	214	206
Avskrivningar enligt plan Not 3	-214	-206	Återläggning av orealiserade kursdifferenser på lån	46	-108
RÖRELSERESULTAT EFTER AVSKRIVNINGAR	692	630	Realisationsresultat på avyttrade aktier och anläggningar	-30	16
Finansiella poster:			Ökning av spärkonto för fondavsättningar	-91	-1
Utdelning på aktier, dotterföretag	267	103	Skatter	-93	-2
Utdelning på aktier, andra företag	1	12	Utdelningar	-136	-96
Räntor från dotterföretag	16	36	Summa internt tillförda medel	889	772
Övriga ränteintäkter	328	271	FÖRÄNDRING AV RÖRELSEKAPITAL		
Räntor till dotterföretag	-13	-20	Ökade/minskade lager	-193	13
Övriga räntekostnader Not 4	-357	-390	Ökade/minskade kortfristiga fordringar	-90	104
Kursdifferenser på lån Not 5	33	142	Ökade/minskade räntefria rörelseskulder	605	-53
RESULTAT FÖRE EXTRAORDINÄRA POSTER	967	784	Summa rörelsekapitalförändring	322	64
Extraordinära intäkter och kostnader Not 7	28	-27	Summa från rörelsen tillförda medel . .	1.211	836
Resultatandel till anställda	-16	-	NETTOINVESTERINGAR		
RESULTAT FÖRE BOKSLUTSDISPOSITIONER OCH SKATTER	979	757	Förvärv av aktier och andelar	-443	-12
Bokslutsdispositioner:			Förvärv av anläggningar	-346	-284
Skillnad mellan bokföringsmässiga och planenliga avskrivningar Not 3, 18	-194	-100	Minskning av moderbolagets långfristiga engagemang i dotterföretag . . .	42	34
Förändring av varulagerreserv . Not 19	-110	125	Försäljning av aktier	51	1
Förändring av investeringsfonder Not 20	-199	-174	Försäljning av anläggningar	10	10
Förändring av förnyelsefond . . Not 20	39	-90	Nettoinvesteringar	-686	-251
Koncernbidrag	-	2	FINANSIELLT ÖVERSKOTT (KASSAFLÖDE)	525	585
Förändring av internvinstreserv	2	-32	EXTERNT ANVÄNDA/TILLFÖRDA MEDEL		
Övriga bokslutsdispositioner . . Not 21	-55	-	Eget kapital:		
RESULTAT FÖRE SKATTER	462	488	Ökning genom konvertering av lån . . .	33	2
Skatter	-93	-2	Lån:		
ÅRETS NETTORESULTAT	369	486	Ökning av kortfristiga lån	929	449
			Minskning av långfristiga lån	-987	-619
			Minskning/ökning av konvertibelt lån .	-33	101
			Summa lån	-91	-69
			Övrig finansiering netto:		
			Minskning/ökning av långfristiga fordringar	2	-106
			Ökning av pensionsskuld	48	29
			Ökning/minskning av långfristiga skulder	14	-4
			Summa övrig finansiering netto	64	-81
			SUMMA EXTERNT TILLFÖRDA/ANVÄNDA MEDEL	6	-148
			ÖKADE LIKVIDA MEDEL	531	437

Redovisningsprinciper

ALLMÄNT

Sandvik beaktar i denna årsredovisning i allt väsentligt de riktlinjer som utfärdats av IASC och, för internationellt verksamma företag, av OECD.

Sandvik ställer sig också positivt till "ILOs preparatiska deklARATION om riktlinjer rörande multinationella företag och arbetsmarknaden".

KONCERNREDOVISNING

Koncernbokslutet omfattar moderbolaget och de bolag i vilka moderbolaget har mer än hälften av rösterna eller på annat sätt ett bestämmande inflytande.

Bokslutet upprättas enligt förvärvsmetoden, vilket innebär att dotterbolagens vinstmedel inräknas i koncernens disponibla vinstmedel endast i den mån de uppkommit efter den tidpunkt då dotterbolaget förvärvades.

Övervärde på aktier i förvärvade dotterföretag (den skillnad som uppstår genom att anskaffningskostnaden är större än det förvärvade bolagets egna kapital inklusive andel i obeskattade reserver) fördelas på anläggningar och goodwill. Övervärde i anläggningar avskrivs i enlighet med vad som redovisas nedan under anläggningar. Goodwill avskrivs med minst 10% per år.

Omräkning till svenska kronor av de utländska dotterbolagens balans- och resultaträkningar följer IAS 21 (International Accounting Standard 21, Accounting for the Effects of Changes in Foreign Exchange Rates) och FAS 52 (Financial Accounting Standard No. 52, Foreign Currency Translation).

För flertalet utländska dotterbolag är den lokala valutan den naturliga valutan för bolagens kassaflöden, och den är därför behandlad som deras sk funktionella valuta. Dessa bolags balansräkningar omräknas till balansdagens kurs och resultaträkningar till årets genomsnittskurs. Den differens som därvid uppkommer mellan årets resultat i balansräkningen och årets resultat i resultaträkningen redovisas i en särskild post under eget kapital. De förändringar av koncernens obeskattade reserver och egna kapital som uppstår genom variationer i balansdagskurserna jämfört med föregående årsskifte har förts direkt till den aktuella balansposten. Årets förändringar specificeras i respektive not till koncernens balansräkning.

För de större utländska bolag som är verksamma i höginflationsländer har en omräkning till svenska kronor gjorts så att man mäter resultatet på i stort sett samma sätt som om deras verksamhet bedrivits i Sverige. Detta innebär i huvudsak att dessa företags verksamhet redovisas i svenska kronor med omräkning enligt den sk monetary-nonmonetarymetoden. De omräkningsdifferenser som härvid uppstår har i sin helhet förts över resultaträkningen. De finansiellt relaterade omräkningsdifferenserna ingår i finansiella intäkter och kostnader. De rörelserelaterade omräkningsdifferenserna ingår i tillverknings-, försäljnings- och administrationskostnader.

För de mindre, utländska företag som är verksamma i höginflationsländer har omräkning till svenska kronor gjorts efter balansdagskurs respektive genomsnittskurs baserat på lokalt inflationsjusterad redovisning.

Företag som förvärvats under året redovisas i resultaträkningen endast för tiden fram till förvärvstillfäl-

let. Företag som avyttrats under året redovisas i resultaträkningen fram till avyttringstillfället. Den koncernmässiga realisationseffekten av avyttringen, vilken redovisas som en extraordinär post, har justerats för nettoresultatet fram till avyttringsdagen.

Under 1986 förvärvades resterande 35% av Seco Tools vilket medförde en betydande minskning av minoritetens andel i obeskattade reserver (se not 23). Förvärvad eget kapital-del av obeskattade reserver elimineras enligt förvärvsmetoden. Förvärvad latent skatteskuld i obeskattade reserver skuldförs som långfristig skuld. Eftersom minoritetens andel redovisats i balansräkningen på nivån minoritetsandel i eget kapital uppkom betydande engångseffekter i förändringen av koncernens obeskattade reserver. Dessa engångsförändringar redovisas separat i respektive not.

FINANSIERINGSANALYS. REDOVISNING AV FÖRVÄRV OCH AVYTTRING AV DOTTERFÖRETAG

Köpeskillningen för aktierna i förvärvade respektive avyttrade bolag redovisas i finansieringsanalysen under rubriken förvärv av aktier respektive försäljning av aktier. De tillgångar och skulder som de förvärvade respektive avyttrade bolagen hade vid förvärvet respektive försäljningen ingår ej i finansieringsanalysens redovisning av rörelsekapitalförändring, nettoinvesteringar och externt använda/tillförda medel.

VÄRDERINGSPRINCIPER

Fordringar och skulder i utländsk valuta hos svenska och utländska koncernföretag

Kortfristiga till rörelsen direkt knutna fordringar och skulder i utländsk valuta omräknas i de enskilda företagen efter balansdagens valutakurser. I de fall terminssäkring av valutor har förekommit har terminskursen använts. Framkomna kursvinster avräknas mot kursförluster oavsett valuta, varefter en eventuell överskjutande kursförlust belastar företagens rörelseresultat. En eventuell överskjutande kursvinst redovisas ej förrän den realiserats.

Långfristiga fordringar och skulder, exklusive konverteringslån, och lån inom det 1986 startade Euro Commercial Paper-programmet, vilket formellt är en kortfristig upplåning men som till sin innebörd är långsiktigt, har upptagits till den lägsta respektive högsta av anskaffningsdagens och balansdagens kurser. Uppkommande kursdifferenser redovisas i resultaträkningen under rubriken kursdifferenser på lån.

Ovan angivna värdering av lån inom Euro Commercial Paper-programmet innebär att redovisade kursdifferenser på lån är fullt jämförbara med tidigare års "kursdifferenser på långfristiga lån".

Varulager

Varulager har värderats till det lägsta av anskaffningskostnad enligt FIFO-principen, återanskaffningskostnad eller verkligt värde. Erforderligt avdrag för inkurans har skett.

Anläggningar

Anläggningar redovisas efter avdrag för ackumulerade planenliga avskrivningar. Planenliga avskrivningar baseras på anläggningarnas anskaffningsvärde

och beräknad ekonomisk livslängd; för maskiner och inventarier normalt mellan 5 och 15 år, för byggnader mellan 10 och 50 år samt för markanläggningar 20 år. Skillnaden mellan bokföringsmässiga och planliga ackumulerade avskrivningar redovisas som obeskattad reserv.

Avskrivning på oavskrivet belopp av ackumulerade uppskrivningar för byggnader sker med 2% på ursprunglig uppskrivning.

Intäktsredovisning och vinstavräkning

Försäljningsintäkter redovisas vid leverans med avdrag för mervärdesskatt, rabatter och returer. Fakturerad försäljning och vinst från långfristiga kontrakt avräknas när slutfakturering sker.

Bokslutsdispositioner och obeskattade reserver

Skattelagstiftningen i Sverige och i vissa andra länder medger konsolidering genom avsättning till obeskattade reserver. Företagen kan härigenom i viss utsträckning disponera redovisade vinster så att de stannar kvar i rörelsen utan att omedelbart beskattas.

Av de obeskattade reserverna kan en del sägas utgöra latent skatteskuld och en del eget kapital. Om obeskattade reserver upplöses och tillföres vinsten blir det återförda beloppet föremål för inkomstbeskattning.

Skatter

Koncernens olika företag beräknar inkomstskatter i enlighet med de skatteregler som gäller i de länder där vinsten har uppkommit. Dessa skatter baseras normalt på den lokalt redovisade vinsten före skatt, beräknad enligt redovisningsprinciper som kan avvika från koncernens. Eftersom dessa avvikelser justeras vid upprättandet av koncernens bokslut inkluderas ej sk latent skatter i koncernens skatteskuld. I årets skatteskuld ingår betalda utländska kupongskatter för aktieutdelning till moderbolaget eller andra koncernföretag. Latent skatteskuld avseende förvärvade obeskattade reserver i förvärvade bolag redovisas bland långfristiga skulder.

Den skatt i moderbolaget som skjuts på framtiden till följd av andel i nettoförluster i delägda kommanditbolag med för Sandvik rörelsefrämmande verksamhet reserveras som skatteskuld och skuldförs bland långfristiga skulder.

DEFINITIONER

Resultat per aktie

Resultat före extraordinära poster med avdrag för beräknad skatt och minoritetsintresse dividerat med antalet aktier 31.12 1986. Vid skatteberäkningen har tillämpats för de olika koncernbolagen gällande skattesatser. Hänsyn har härvid tagits till kända skattefria intäkter och skattelindringar, liksom till periodiseringskillnader i enskilda bolag och koncernbokslut. Genomsnittlig, teoretiskt beräknad, skattesats för koncernen är då 47% 1986 (47% 1985).

Resultat per aktie inklusive andelar i intressebolag

Resultat före extraordinära poster med avdrag för beräknad skatt och minoritetsintresse och med tillägg för icke utdelade resultatandelar i intresseföretag med avdrag för beräknad skatt dividerat med antalet aktier 31.12 1986. Se i övrigt resultat per aktie ovan.

Resultat per aktie efter full konvertering

Resultat före extraordinära poster efter återläggning

av räntekostnader för konverteringslån med avdrag för beräknad skatt och minoritetsintressen och med tillägg för icke utdelade resultatandelar i intresseföretag efter avdrag för beräknad skatt dividerat med teoretiskt antal aktier 31.12 1986 vid full konvertering. Se i övrigt resultat per aktie ovan.

Resultat per aktie efter betald skatt

Resultat före extraordinära poster med avdrag för minoritetsintresse och betald skatt enligt resultaträkningen dividerat med antal aktier 31.12 1986.

Justerat eget kapital

Redovisat eget kapital plus 50% av obeskattade reserver efter avdrag för minoritetsintressen häri minus föreslagen utdelning.

Soliditet

Redovisat eget kapital plus 50% av obeskattade reserver i relation till totalt kapital.

Andel riskbärande kapital

Redovisat eget kapital minus föreslagen utdelning plus obeskattade reserver och minoritetsintressen i relation till totalt kapital.

Skuldsättningsgrad

Räntebärande kort- och långfristiga skulder (inkl pensionskuld) dividerat med redovisat eget kapital med tillägg för minoritetsintresse och 50% av obeskattade reserver.

Räntetäckningsgrad

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader men före valutakursdifferenser på lån, med tillägg för räntekostnader, dividerat med räntekostnader.

Kapitalomsättningshastighet

Fakturering i relation till genomsnittligt totalt kapital.

Avkastning på justerat eget kapital efter skatt

Resultat före extraordinära poster med avdrag för beräknad skatt och minoritetsandel i procent av genomsnittligt eget kapital inkluderande 50% av obeskattade reserver efter avdrag för minoritetsintressen häri minus föreslagna utdelningar.

En approximativ beräkning av real avkastning på eget kapital görs genom att ovan definierade nominella avkastning reduceras med årets inflation mått som förändring i konsumentprisindex i Sverige från december ena året till december följande år.

Räntabilitet på sysselsatt kapital

Resultat före extraordinära poster plus kostnadsräntor och kursdifferenser på lån i procent av genomsnittligt totalt kapital med kortfristiga räntefria rörelseskulder och 50% av obeskattade reserver frånräknade. Detta avkastningsmått tillämpas endast på koncernen totalt.

Avkastning på arbetande kapital

Resultat före extraordinära poster plus kostnadsräntor och kursdifferenser på lån i procent av genomsnittligt totalt kapital med kortfristiga räntefria rörelseskulder frånräknade. Detta avkastningsmått tillämpas vid beräkning av avkastning per produktområde och för koncernen totalt.

Noter och kommentarer

Belopp i MSEK, där ej annat anges

NOT 1. Kommissionärsbolagsförhållanden, moderbolaget

Verksamheten i Sverige bedrivs till stor del genom kommissionärsbolag. Nedan angivna bolag har under 1986 bedrivit rörelse under egna namn, men uteslutande för moderbolagets räkning. Moderbolaget redovisar samtliga tillgångar och skulder jämte intäkter och kostnader, som uppstår i kommissionärsrörelsen, i sitt bokslut.

Bolag vilka under 1986 bedrivit rörelse i kommission för moderbolagets räkning: Edsbyns Industri AB, Guldsmedshytte Bruks

AB, Micor AB, AB Sandvik Central Service, AB Sandvik Coromant, AB Sandvik Electronics, AB Sandvik Hard Materials, AB Sandvik Information Systems, AB Sandvik International, AB Sandvik Rock Tools, AB Sandvik Saws and Tools, AB Sandvik Steel, Sandvik Coromant Skandinavien AB, Sandvik Stål Försäljnings AB, Sandvik Sågar och Verktyg Skandinavien AB, AB Sandvik SSV.

NOT 2. Fakturerad försäljning och moderbolagets inköp

I beloppen för fakturerad försäljning ingår övriga rörelseintäkter enligt följande:

	Koncernen		Moderbolaget	
	1986	1985	1986	1985
Övriga rörelseintäkter	26	66	63	126

Av moderbolagets fakturerade försäljning avsåg 3.663 MSEK (3.778), dvs 65% (66) försäljning till koncernföretag. Exportandelen utgjorde 83% (80). Av moderbolagets varuinköp hänförde sig 183 MSEK (161), dvs 8% (7) till koncernföretag.

NOT 3. Avskrivningar

KONCERNEN

	Goodwill och andra immateriella tillgångar		Maskiner och inventarier		Industri- och bostadsbyggnader		Markanläggningar		Totalt	
	1986	1985	1986	1985	1986	1985	1986	1985	1986	1985
Avskrivningar enligt plan	-8	-14	-398	-398	-56	-61	-1	-1	-463	-474
Engångsavskrivning på övervärden och goodwill	-	-43	-	-	-	-	-	-	-	-43
Avskrivningar utöver plan	-	-	-241	-127	-22	-	-	-	-263	-127
Bokföringsmässiga avskrivningar	-8	-57	-639	-525	-78	-61	-1	-1	-726	-644
varav avskrivningar mot fonder	-	-	-307	-188	-42	-13	-	-	-349	-201

MODERBOLAGET

	Maskiner och inventarier		Industri- och bostadsbyggnader		Markanläggningar		Totalt	
	1986	1985	1986	1985	1986	1985	1986	1985
Avskrivningar enligt plan	-190	-183	-23	-22	-1	-1	-214	-206
Avskrivningar utöver plan	-183	-100	-11	-	-	-	-194	-100
Bokföringsmässiga avskrivningar	-373	-283	-34	-22	-1	-1	-408	-306
varav avskrivningar mot fonder	-242	-151	-23	-11	-	-	-265	-162

NOT 4. Ränteintäkter och räntekostnader

	Koncernen		Moderbolaget	
	1986	1985	1986	1985
Ränteintäkter brutto	492	488	328	271
Korrigerig omräkningsdifferenser ..	-48	-111	-	-
Ränteintäkter	444	377	328	271
Räntekostnader på pensionsskuld ..	-92	-85	-79	-76
Övriga räntekostnader brutto	-473	-551	-278	-314
Korrigerig omräkningsdifferenser ..	+22	+47	-	-
Räntekostnader	-543	-589	-357	-390

Korrigerig omräkningsdifferenser avser eliminering av inflationsförluster på räntegenererande monetära tillgångar och inflationsvinster på räntebärande monetära skulder i höginflationsländer.

NOT 5. Kursdifferenser på lån

Årets kursdifferenser på lån består av årets förändring av orealiserade kursförluster, -46 MSEK (108), samt av de kursdifferenser på långa lån (inkl Euro Commercial Papers och Euronotes) som realiserats i samband med amorteringar, 79 MSEK (34).

Moderbolagets konvertibla lån i utländsk valuta på fn 9.766.000 USD (se not 25) förväntas bli konverterat till aktier under lånets återstående löptid, varför korrigerig till bokslutsdagens valutakurs ej gjorts.

NOT 6. Resultat exkl minoritetsandelar, inkl resultatandelar i intresseföretag

Resultatet före extraordinära poster exklusive minoritetsandelar och utdelningar från intresseföretag men inklusive resultatandelar i intresseföretag uppgår till 1.647 MSEK (1.533). I beräkningen ingår följande intresseföretag: Avesta Sandvik Tube AB (25%),

Fagersta Stainless AB (50%), ANSAB (50%), Fagersta-Seco AB (50%), Rolltech International AB (50%), Uddeholm Strip Steel AB (50%), Devillé S.A. (35%), Nor-Sand Metals Inc. (50%), Eurotungstene Poudre S.A. (49%).

NOT 7. Extraordinära intäkter och kostnader

	Koncernen		Moderbolaget			Koncernen		Moderbolaget	
	1986	1985	1986	1985		1986	1985	1986	1985
Extraordinära intäkter					Extraordinära kostnader				
Realisationsvinst vid försäljning av aktier	21	4	36	1	Nedskrivning av aktier och andelar	-6	-	-6	-
Realisationsvinst vid försäljning av fastigheter	7	-	7	-	Realisationsförlust vid försäljning av fastigheter	-	-5	-	-
Återföring resp omklassificering av tidigare reserveringar samt effekt i koncernen av likvidationer under året	-	36	-	-	Engångsnedskrivning av goodwill och övervärden	-	-36	-	-
	28	40	43	1	Aktieemissionskostnader	-9	-	-9	-
					Diverse	-43	-	-	-28
						-58	-41	-15	-28
					Totalt	-30	-1	28	-27

NOT 8. Obligationer och andra kortfristiga placeringar

	Koncernen		Moderbolaget		
	1986	1985	1986	1985	
Obligationer och andra värdepapper	1.413	455	1.136	444	Koncernen hade vid årsskiftet utestående sk räntearbitrageaffärer på 439 MSEK (526). Av dessa svarade moderbolaget för 300 MSEK (376). Dessa har redovisats netto.
Kortfristiga placeringar	1.440	1.713	1.106	1.273	
Totalt	2.853	2.168	2.242	1.717	

NOT 9. Spärrkonton för fondavsättningar

	Koncernen		Moderbolaget	
	1986	1985	1986	1985
Spärrkonton i Sveriges Riksbank				
för särskilda investeringsfonder	20	47	-	-
för allmänna investeringsfonder	224	112	60	1
för förnyelsefonder	40	-	32	-
Övriga spärrkonton	2	1	-	-
Totalt	286	160	92	1

NOT 10. Aktier och andelar

Koncernens resp moderbolagets innehav av aktier och andelar vid utgången av 1986 framgår av specifikation på sid 50.

NOT 11. Övriga långfristiga fordringar

	Koncernen		Moderbolaget	
	1986	1985	1986	1985
Förskott till leverantörer	8	11	7	9
Revers i samband med försäljning 1983 av aktierna i Krångede AB	547	547	547	547
Övriga fordringar	301	302	172	172
Totalt	856	860	726	728

NOT 12. Goodwill och andra immateriella tillgångar

	Koncernen		Moderbolaget	
	1986	1985	1986	1985
Patent och andra immateriella tillgångar				
Goodwill	24	29	2	-
Goodwill	124	17	-	-
Totalt	148	46	2	-

NOT 13. Anläggningar

Maskiner och inventarier, byggnader, mark och markanläggningar samt jordbruks- och skogsfastigheter redovisas till nettovärde efter avskrivningar enligt plan och oavskrivet belopp av ackumulerade

uppskrivningar. Ackumulerade avskrivningar härutöver redovisas bland obeskattade reserver under rubriken Ackumulerade avskrivningar utöver plan.

KONCERNEN	Maskiner och inventarier		Industri- och bostadsbyggnader		Jordbruks- och skogsfastigheter		Mark och markanläggningar	
	1986	1985	1986	1985	1986	1985	1986	1985
Anskaffningsvärde	4.867	4.352	1.636	1.588	1	1	173	160
Akkumulerade avskrivningar enligt plan	-2.993	-2.688	-634	-587	-	-	-15	-15
Planmässiga restvärden	1.874	1.664	1.002	1.001	1	1	158	145
Oavskrivet belopp av ackumulerade uppskrivningar	-	-	136	140	10	10	116	116
Restvärden	1.874	1.664	1.138	1.141	11	11	274	261
Akkumulerade avskrivningar utöver plan	-1.012	-824	-234	-220	-	-	-11	-11
Bokförda värden	862	840	904	921	11	11	263	250
Brandförsäkringsvärden	10.007	9.305	3.639	3.557	11	10	-	-
Taxeringsvärden ¹	-	-	1.291	1.289	12	12	137	143

¹ Uppgifterna avser den svenska koncern delen. Bokförda värdet av fastigheter i utländska dotterföretag uppgick till 461 MSEK (638).

MODERBOLAGET

	Maskiner och inventarier		Industri- och bostadsbyggnader		Jordbruks- och skogsfastigheter		Mark och markanläggningar	
	1986	1985	1986	1985	1986	1985	1986	1985
Anskaffningsvärde	2.680	2.422	731	710	1	1	39	38
Ackumulerade avskrivningar enligt plan	-1.602	-1.471	-287	-266	-	-	-13	-12
Planmässiga restvärden	1.078	951	444	444	1	1	26	26
Oavskrivet belopp av ackumulerade uppskrivningar	-	-	136	140	10	10	116	116
Restvärden	1.078	951	580	584	11	11	142	142
Ackumulerade avskrivningar utöver plan	-900	-717	-211	-203	-	-	-11	-11
Bokförda värden	178	234	369	381	11	11	131	131
Brandförsäkringsvärden	7.085	6.506	2.178	2.124	10 ³	10 ³	-	-
Taxeringsvärden ²	-	-	1.242	1.244	12	12	131	133

² Taxeringsvärdet på industrifastigheter inkluderar enligt gällande bestämmelser industritillbehör.

³ Angivna värden avser här byggnader och inventarier. Härutöver finns skogsbrandförsäkringar.

NOT 14. Ställda panter

	Koncernen		Moderbolaget	
	1986	1985	1986	1985
Fastighetsinteckningar	797	810	656	663
Företagsinteckningar	578	616	430	465
Totalt	1.375	1.426	1.086	1.128

NOT 15. Övriga kortfristiga skulder

	Koncernen		Moderbolaget	
	1986	1985	1986	1985
Förskott från kunder	46	52	6	1
Övriga kortfristiga skulder	955	461	664	145
Totalt	1.001	513	670	146

NOT 16. Lån

	Koncernen		Moderbolaget		Valuta	1986	1985
	1986	1985	1986	1985			
Kortfristiga lån							
Euro Commercial Paper	780	-	780	-			
Amortering inom ett år av långfristiga lån	262	206	150	93			
Övriga kortfristiga lån	1.567	1.602	956	864			
Summa kortfristiga lån	2.609	1.808	1.886	957			
Långfristiga lån							
Obligationslån	370	389	358	367			
Förlagslån	45	50	20	33			
Övriga lån	855	1.852	409	1.328			
Summa långfristiga lån	1.270	2.291	787	1.728			
Samtliga lån	3.879	4.099	2.673	2.685			
Den långfristiga upplåningen för moderbolaget, inklusive lån inom Euro Commercial Paper-programmet och 1987 års amorteringar, fördelar sig på de mest betydande valutaslagen enligt nedan (belopp i millioner i angiven valuta). Beloppen anges i den valuta i vilken Sandvik löper en potentiell valutarisk.							
						1986	1985
Låneamorteringar							
Erforderliga låneamorteringar för moderbolaget enligt överenskomna löptider per låneavtal redovisas nedan:							
Inom 1 år						1.886	957
År 2						186	217
3						69	384
4						277	97
5						26	504
Därefter						229	526
						2.673	2.685

NOT 17. Avsatt till pensioner

	Koncernen		Moderbolaget	
	1986	1985	1986	1985
Avsatt till PRI-pensioner	739	691	701	658
Avsatt till övriga pensioner	194	151	54	49
Totalt	933	842	755	707

NOT 18. Ackumulerade avskrivningar utöver plan

	KONCERNEN				MODERBOLAGET			
	Maskiner och in- ventarier	Industri- och bostads- byggnader	Mark- anlägg- ningar	Totalt	Maskiner och in- ventarier	Industri- och bostads- byggnader	Mark- anlägg- ningar	Totalt
Redovisat vid slutet av 1985.....	824	220	11	1.055	717	203	11	931
Årets avskrivningar utöver plan	241	22	—	263	183	11	—	194
Avskrivningar på uppskrivning	—	-3	—	-3	—	-3	—	-3
Förändring pga ändrad sammansättning av minoritet.....	-53	-5	—	-58	—	—	—	—
Redovisat vid slutet av 1986.....	1.012	234	11	1.257	900	211	11	1.122

NOT 19. Varulagerreserv

	Kon- cernen	Moder- bolaget
Redovisat vid slutet av 1985	1.121	908
Förändring pga ändrade omräknings- kurser 1986	4	—
Avsättning under 1986	36	110
Förändring pga ändrad sammansättning av minoritet	-27	—
Redovisat vid slutet av 1986	1.134	1.018
Varulagerreserv i procent av lagervärde vid slutet av 1986.....	31	51

NOT 20. Investerings- och förnyelsefonder

	KONCERNEN				MODERBOLAGET			
	Särskilda investe- rings- fonder	Allmänna investe- rings- fonder	Förnyelse- fonder	Totalt	Särskild investe- rings- fond	Allmän investe- rings- fond	Förnyelse- fond	Totalt
Redovisat vid slutet av 1985.....	49	616	115	780	6	336	90	432
Förändring pga ändrade omräkningskurser 1986 ..	—	1	—	1	—	—	—	—
Tillkommer:								
Avsättning under 1986	—	599	—	599	—	461	—	461
Avgår:								
Ianspråktaget belopp för investeringar i maskiner och inventarier	-29	-272	-6	-307	-1	-230	-6	-237
industri och bostadsbyggnader	-5	-37	—	-42	-5	-23	—	-28
För omkostnader	—	-1	-47	-48	—	—	-33	-33
Överföring till dotterbolag	—	—	—	—	—	-3	—	-3
Nettoförändring	-34	289	-53	202	-6	205	-39	160
Förändring pga ändrad sammansättning av minoritet.....	-5	-126	—	-131	—	—	—	—
Redovisat vid slutet av 1986.....	10	780	62	852	—	541	51	592

NOT 21. Övriga obeskattade reserver

	Kon- cernen	Moder- bolaget
Kursriskreserv finansiella placeringar:		
Avsättning 1986	55	55
Redovisat vid slutet av 1986	55	55
Övriga obeskattade reserver:*		
Redovisat vid slutet av 1985	21	—
Förändring pga ändrade omräkningskurser 1986	1	—
Avsättning 1986	41	—
Redovisat vid slutet av 1986	63	—

* Avser andra obeskattade reserver i utländska dotterbolag än avskrivningar utöver plan, varulagerreserver eller investeringsfonder.

NOT 22. Internvinstreserv

MODERBOLAGET

Internvinstreserven i Sandvik AB utgörs av skillnaden mellan försäljningspriser och Sandvik AB:s samtliga kostnader för de sålda varorna avseende de produkter, levererade av Sandvik AB,

som på balansdagen ligger kvar hos utländska dotterbolag, efter avdrag för av dotterbolagen gjorda, härtill hänförliga, lagernedskrivningar.

NOT 23. Minoritetsandel i obeskattade reserver samt kapitalandelar i intresseföretag

Minoritetens andel i obeskattade reserver är totalt 18 MSEK (217). Koncernens andel i intresseföretagens eget kapital resp obeskattade reserver är 149 MSEK (138) resp 99 MSEK (80). I beräkningen ingår följande intresseföretag: Avesta Sandvik Tube AB (25%),

Fagersta Stainless AB (50%), ANSAB (50%), Fagersta-Seco AB (50%), Rolltech International AB (50%), Uddeholm Strip Steel AB (50%), Devillé S.A. (35%), Nor-Sand Metals Inc. (50%), Eurotungstène Poudre S.A. (49%).

NOT 24. Förändring av eget kapital

KONCERNEN	Aktie- kapital	Bundna reserver	Fria reserver	Omräk- nings- differens	Koncern- resultat	Totalt
Redovisat vid slutet av 1985	961	781	388	-24	898	3.004
Förändring pga ändrade omräkningskurser 1986	-	26	26	5	-	57
Överföring av 1985 års resultat och omräkningsdifferens	-	2	877	19	-898	-
Överföring genom fondemission	323	-200	-123	-	-	-
Avsättning till bundna reserver	-	36	-36	-	-	-
Nyemissioner genom konvertering	19	14	-	-	-	33
Förändring pga uppskrivning av anläggningstillgångar	-	10	-	-	-	10
Utdelning	-	-	-136	-	-	-136
Årets koncernresultat 1986	-	-	-	4	517	521
Redovisat vid slutet av 1986	1.303	669	996	4	517	3.489

Vid bedömning av koncernens årsresultat och fria reserver bör beaktas att en del härav ligger i dotterbolag utanför Sverige. Vid vinstöverföring till moderbolaget bör hänsyn tas till att sådan i vissa fall leder till beskattning och begränsas av valutarestriktioner. Avsättning har ej skett för skatter på framtida utdelningar till

moderbolaget. Av det fria egna kapitalet 1.517 MSEK enligt koncernens balansräkning har sammanlagt 104 MSEK föreslagits till avsättning till bundna reserver av bolagens styrelser.

Uppgifter om aktiekapital och konverteringslån lämnas i not 25 nedan.

MODERBOLAGET

	Aktie- kapital	Reserv- fond	Balans- rade vinst- medel	Netto- resultat	Totalt
Redovisat vid slutet av 1985	961	200	267	486	1.914
Överföring av 1985 års resultat	-	-	486	-486	-
Överföring genom fondemission	323	-200	-123	-	-
Nyemissioner genom konvertering	19	14	-	-	33
Utdelning	-	-	-136	-	-136
Årets nettoresultat 1986	-	-	-	369	369
Redovisat vid slutet av 1986	1.303	14	494	369	2.180

NOT 25. Aktiekapital

AKTIEKAPITAL SAMT ANTAL AKTIER

	Omräknat ¹		
	1986	1985	1985
A Bundna	41.170.069	41.170.069	7.719.388
A Fria	1.395.590	1.649.872	309.351
B Fria	9.566.512	8.450.086	1.584.391
	52.132.171	51.270.027	9.613.130

¹ Med hänsyn till 1986 års fondemission och split

En bunden aktie får ej förväras av utländska medborgare eller av vissa i bolagsordningen angivna juridiska personer som är öppna för utländskt inflytande. En fri aktie får däremot förväras av envar. A-aktier medför 1 röst per aktie medan B-aktier medför 1/10 röst per aktie.

Sandvik-aktien är noterad på Stockholms och Londons (B fria) fondbörser. Från januari 1987 kan aktier även handlas i USA via sk ADR (American Depositary Receipts).

Antalet aktier berättigade till utdelning för år 1986 utgör 52.135.336 st. Antalet överstiger ovanstående per 31.12 till följd av konverteringar under tiden 1.1–28.2 1987.

KONVERTIBLA LÅN

1977 upptogs ett konvertibelt lån på 35 MUSD till 6 1/4 % ränta. Lånet kan konverteras från och med den 2.1 1978 till och med den 8.3 1988. Det kan förtidsinlösas av Sandvik efter den 15.3 1983. Efter gällande konverteringskurs utges 126.6284 st B-aktier i Sandvik mot en obligation om nominellt 1.000 USD.

Per den 31.12 1986 har obligationer till ett belopp av 25.234.000 USD konverterats. Konverteringarna under 1986 har medfört en ökning av aktiekapitalet med 18.627.275 SEK och av antalet B-aktier med 862.144 st beräknat efter 1986 års fondemission och split. Vid full konvertering av lånet kommer antalet B-aktier att öka med 1.236.652 st jämfört med läget den 31.12 1986. Aktiekapitalet kommer att öka med 30.916.300 SEK.

1985 upptogs ett konvertibelt förlagslån på 102,8 MSEK till 12 % ränta. Lånet som riktades till alla anställda inom Sandvik-koncernen kan konverteras från och med den 1.3 1988 till och med den 15.3 1992. De konvertibla skuldebrev har ett nominellt belopp av 425 SEK och hela multipler därav. Konverteringskursen är 79,50 SEK efter 1986 års fondemission och split och konvertering sker till B-aktier. Vid full konvertering av lånet kommer antalet B-aktier att öka med 1.292.609 st jämfört med läget den 31.12 1986. Aktiekapitalet kommer att öka med 32.315.225 SEK.

Vid full konvertering av båda konverteringslånen skulle antalet aktier vara 54.661.432 st.

SANDVIKS AKTIESPARFOND

Alla anställda inom Sandvik-koncernens svenska bolag erbjuds att under tiden januari 1981 – december 1983 delta i aktiesparande i Sandviks Aktiesparfond. Vid utgången av 1986 kvarstod ca 1.725 anställda.

Fonden representerade ca 429.000 aktier motsvarande ca 0,8 % av aktiekapitalet.

Se även avsnittet Sandvik-aktien sid 58, som innehåller kursutveckling, data per aktie, ägarförhållanden m.m.

NOT 26. Ansvarsförbindelser

	Koncernen		Moderbolaget	
	1986	1985	1986	1985
Diskonterade växlar	151	164	-	-
Pensionsförpliktelser utöver de som redovisats under pensionsskuld (kapitaliserat värde)	4	14	2	7
Övriga borgens- och ansvarsförbindelser	209	248	558	714
Totalt	364	426	560	721
varav för dotterföretag	-	-	405	522

Personal

PERSONALKOSTNADER, MSEK

	Koncernen		Moderbolaget	
	1986	1985	1986	1985
Löner och ersättningar:				
Styrelse och verk- ställande direktör				
Sverige	6	5	4	3
Utanför Sverige	62	53	-	-
Övriga anställda				
Sverige	1.373	1.227	1.244	1.107
Utanför Sverige	1.622	1.597	8	9
Summa	3.063	2.882	1.256	1.119
Övriga personal- kostnader	1.134	1.045	624	562
Totalt	4.197	3.927	1.880	1.681

MEDELANTALET ANSTÄLLDA

	Koncernen		Moderbolaget	
	1986	1985	1986	1985
Sverige	10.584	10.399	9.540	9.420
Utanför Sverige	13.449	13.506	50	53
Totalt	24.033	23.905	9.590	9.473

MEDELANTALET ANSTÄLLDA UTANFÖR SVERIGE FÖRDELAT PÅ LÄNDER

	Antal anställda		Antal anställda	
	1986	1985	1986	1985
Moderbolaget				
Sovjetunionen	6	5		
USA	7	5		
Österrike	5	10		
Övriga länder ¹	32	33		
Utanför Sverige totalt	50	53		
Koncernen utanför Sverige				
Argentina	143	137		
Australien	321	330		
Belgien	96	80		
Brasilien	1.095	941		
Canada	214	216		
Chile	24	22		
Colombia	36	31		
Danmark	78	76		
Filippinerna	36	37		
Finland	100	104		
Frankrike	1.928	2.012		
Haiti	37	-		
Hongkong	15	15		
Indien	1.242	1.249		
Indonesien	23	31		
Irland	9	10		
Italien	760	767		
Japan	523	529		
Kenya	15	15		
Malaysia	37	37		
Mexico	447	435		
Nederländerna	165	157		
Norge	53	53		
Nya Zeeland			34	32
Peru			42	44
Polen			5	5
Portugal			214	240
Schweiz			132	135
Singapore			64	85
Sovjetunionen			6	5
Spanien			379	402
Storbritannien			1.597	1.739
Sydafrika			580	647
Sydkorea			39	18
Taiwan			12	13
Thailand			6	6
Turkiet			6	5
USA			1.631	1.564
Venezuela			32	31
Västtyskland			1.058	1.050
Zambia			34	21
Zimbabwe			45	47
Österrike			114	113
Övriga länder ¹			22	20
			13.449	13.506

¹ Länder, i vilka medelantalet anställda är mindre än 5.

Löner och ersättningar utanför Sverige har omräknats till svenska kronor efter årets medelkurs. Lagstadgad specifikation över medelantalet anställda per kommun i Sverige och löner per land utanför Sverige insänds till Patent- och Registreringsverket. Denna specifikation kan erhållas från Sandviks huvudkontor i Sandviken.

Aktieinnehav

SANDVIK AB:s INNEHAV AV AKTIER OCH ANDELAR I DOTTERFÖRETAG

Enligt balansräkning 31.12.1986		Antal aktier	Procentuellt innehav	Nominellt värde lokal valuta enhet 1000	Nominellt värde KSEK	Bokfört värde KSEK
SVERIGE	Edmeston AB	30.000	75	SEK 3.000	3.000	3.000
	Edsbyns Industri AB ¹	50.000	100	SEK 5.000	5.000	8.925
	Guldmedshytte Bruks AB ¹	500	100	SEK 50	50	—
	Micor AB ¹	600	100	SEK 60	60	—
	Nordland-Wematic AB	4.000	100	SEK 400	400	—
	AB Sandvik Bergstrand	500	100	SEK 50	50	—
	AB Sandvik Central Service ¹	500	100	SEK 50	50	—
	AB Sandvik Coromant ¹	500	100	SEK 50	50	—
	Sandvik Coromant Skandinavien AB ¹ ..	50.000	100	SEK 5.000	5.000	5.000
	AB Sandvik Electronics ¹	60	100	SEK 60	60	—
	Sandvik Far East Ltd. AB	10.000	100	SEK 10.000	10.000	10.000
	AB Sandvik Hand Tools	500	100	SEK 50	50	—
	AB Sandvik Hard Materials ¹	500	100	SEK 50	50	—
	AB Sandvik Information Systems ¹	500	100	SEK 50	50	—
	AB Sandvik International ¹	500	100	SEK 50	50	—
	AB Sandvik Metal Saws	500	100	SEK 50	50	—
	AB Sandvik Process Systems	25.000	100	SEK 2.500	2.500	2.500
	AB Sandvik Rock Tools ¹	500	100	SEK 50	50	—
	AB Sandvik Saws and Tools ¹	500	100	SEK 50	50	—
	AB Sandvik SSV ¹	500	100	SEK 50	50	—
	AB Sandvik Steel ¹	500	100	SEK 50	50	—
	AB Sandvik Öberg	500	100	SEK 50	50	—
	Sandvik Stål Försäljnings AB ¹	500	100	SEK 50	50	—
	Sandvik Sågar och Verktyg Skandinavien AB ¹	500	100	SEK 50	50	—
	Sandviks Aktiesparfond-förvaltning AB	2.500	100	SEK 250	250	250
	Sandvikens Brukspersonals Byggnadsförening upa	—	100	SEK 2.941	2.941	—
	Seco Tools AB ²	710.000	100	SEK 71.000	71.000	403.147
	Steebide International AB	15.000	100	SEK 1.500	1.500	1.000
	Trellbo AB	500	100	SEK 50	50	—
	Vilande bolag, helägda ³	—	—	SEK 600	600	—
ARGENTINA	Sandvik Argentina S.A.C. e I.	296.034	100	ARA 296	1.613	5.000
BELGIEN	Sandvik S.A. (Belgium) N.V.	—	100	BEC 80.000	13.408	4.000
BRASILIEN	Sandvik do Brasil S.A.	16.049.575	73,6 ⁴	BRC 96.297.450	42.371	40.712
CANADA	Sandco Ltd.	205	100	CAD 2	10	—
	Sandvik Canada, Inc.	2.317.564	100	CAD 7.212	35.627	53.080
	Windsor Machine Company Ltd.	5.100.000	77 ⁴	CAD 5.100	25.194	—
CHILE	Sandvik Chilena Ltda.	—	100	CLP 8.263	289	—
COLOMBIA	Sandvik Colombia S.A.	28.733	94 ⁴	COP 28.733	718	—
COSTA RICA	Sandvik Centroamérica S.A.	330	100	CRC 330	36	—
DANMARK	A/S Sandviken.	—	100	DKK 4.000	3.686	2.070
FILIPPINERNA	Sandvik Philippines, Inc.	81.065	100	PHP 8.107	2.675	3.517
FINLAND	Suomen Sandvik Oy.	400.000	100	FIM 10.000	14.115	4.247
FRANKRIKE	Sandvik S.A.	1.249.994	100	FRF 125.000	131.938	100.000
	Ugicarb Morgon S.A.	352.494	100	FRF 35.250	37.206	20.910
	Sandvik Siametir S.A.	44.994	100	FRF 4.500	4.750	—
HONGKONG	Sandvik Hongkong Ltd.	39.999	100	HKD 400	350	—
INDIEN	Sandvik Asia Ltd.	316.800	55	INR 31.680	16.442	5.500
INDONESIEN	P.T. Sandvik Indonesia.	6.400	80	USD 640	4.362	—
ITALIEN	Sandvik Italia S.p.A.	11.999.832	100	ITL 11.999.832	60.119	75.000
	Sandvik Process Systems S.p.A.	199.943	100	ITL 199.943	1.002	340
JAPAN	Sandvik K.K.	2.600.000	100	JPY 2.600.000	110.695	100.000
KENYA	Sandvik Kenya Ltd.	34.999	96	KES 700	298	—
KOREA	Sandvik Manufacturing Co. Ltd.	5.000	100	KRW 50.000	390	400
MALAYSIA	Sandvik Malaysia Sdn. Bhd.	7.500	100	MYR 750	1.965	664
MAROCKO	Sandvik Maroc S.A.	93	100	MAD 9	8	—
MEXICO	Sandvik de México S.A. de C.V.	5.329.996	100	MXP 533.000	3.998	50.000
NEDER-LÄNDERNA	Sandvik Nederland b.v.	—	100	NLG 6.000	18.540	10.000
NORGE	Sandvik Norge A/S.	80.000	100	NOK 8.000	7.336	4.790
PERU	Sandvik del Perú S.A.	999.998	100	PEI 999.998	470	—
	Barrenas Sandvik Andina S.A.	6.997.540	68	PEI 6.997.540	3.289	2.200

SANDVIK AB:s INNEHAV AV AKTIER OCH
ANDELAR I DOTTERFÖRETAG

Enligt balansräkning 31.12 1986		Antal aktier	Procentuellt innehav	Nominellt värde lokal valuta enhet 1000	Nominellt värde KSEK	Bokfört värde KSEK
PORTUGAL	Sandvik Portuguesa Lda	—	100	PTE 99.995	4.580	4.461
	Sandvik Obergue-Limas e Mecânica, Lda	—	100	PTE 99.995	4.580	8.770
SCHWEIZ	Sandvik A.G.	60.000	100	CHF 6.000	25.053	50.000
	Sanfinanz A.G.	997	100	CHF 200	835	735
	Santrade Ltd.	600	10 ⁴	CHF 600	2.505	1.000
SINGAPORE	Sandvik South East Asia Pte. Ltd.	2.700.000	100	SGD 2.700	8.424	7.055
SPANIEN	Sandvik Española S.A.	70.000	100	ESP 700.000	35.980	45.000
	Minas y Metalurgia Española S.A.	60.000	50 ⁴	ESP 60.000	3.084	3.700
STORBRIANNIEN	Madison Tools Ltd.	274.999	100	GBP 275	2.747	6.000
	Sandvik Ltd.	7.999.998	100	GBP 8.000	79.920	200.000
TAIWAN	Sandvik Taiwan Ltd.	9.994	100	TWD 9.994	1.799	—
THAILAND	Sandvik Thailand Ltd.	744	100	THB 504	131	—
TURKIET	Sandvik Istanbul Tiçaret Ltd. Şti	14.925	100	TRL 14.925	142	—
USA	Sandvik, Inc.	800.000	100	USD 20.000	136.300	400.000
VENEZUELA	Sandvik Venezuela C.A.	6.250	100	VEB 6.250	1.813	—
VÄSTTYSKLAND	Sandvik Automation GmbH	—	100	DEM 4.000	13.974	12.047
	Sandvik GmbH	—	100	DEM 35.000	122.273	100.000
	Sandvik Process Systems GmbH	—	38 ⁴	DEM 1.558	5.443	3.420
ZAMBIA	Sandvik (Zambia) Ltd.	399.999	100	ZMK 800	488	—
ZIMBABWE	Sandvik (Pvt) Ltd.	233.677	100	ZWD 467	1.887	3.269
ÖSTERRIKE	Sandvik in Austria Ges.m.b.H.	—	100	ATS 10.000	4.967	810
						1.762.519

¹ Kommissionärsbolag

³ Specifikation över vilande bolag kan erhållas från Sandviks huvudkontor i Sandviken

² Seco Tools har dotterbolag i 13 länder

⁴ Resterande aktier innehas av andra företag inom koncernen

FÖRÄNDRING AV BOKFÖRT VÄRDE AV AKTIER OCH ANDELAR I DOTTERFÖRETAG, KSEK

Ingående balans	1.418.290	
Förvärv	389.802	
Nyemissioner	1.344	
Avyttringar	-14.596	
Nedsättning av aktiekapital	-32.321	
Utgående balans	1.762.519	Vissa upp- och nedskrivningar, vilka balanserar varandra, har företagits inom posten aktier och andelar i dotterföretag.

SANDVIK AB:s AKTIER OCH
ANDELAR I ANDRA FÖRETAG

Enligt balansräkning 31.12 1986		Antal aktier	Procentuellt innehav	Nominellt värde lokal valuta enhet 1000	Nominellt värde KSEK	Bokfört värde KSEK
INTRESSEFÖRETAG						
SVERIGE	ANSAB AB	5.000	50	SEK 500	500	500
	ASEA-Cerama AB	1.125	10	SEK 563	563	1.448
	Avesta Sandvik Tube AB	150.000	25	SEK 15.000	15.000	30.460
	Bruksinvest AB	24.000	15	SEK 2.400	2.400	12.000
	Fagersta Stainless AB	400.000	50	SEK 40.000	40.000	40.000
	Norbergs Grufaktiebolag	13.244	27	SEK 662	662	—
	Rolltech International AB	250	50	SEK 25	25	—
	Uddeholm Strip Steel AB	28.409	50	SEK 28.409	28.409	34.600
FRANKRIKE	Eurotungstène Poudre S.A.	112.353	49	FRF 11.235	11.859	7.737
	Société Minière d'Anglade	13.245	15	FRF 1.325	1.399	—
	Deville S.A.	14.000	35	FRF 7.000	7.389	7.216
JUGOSLAVIEN	WO Tools-PP-Corun	—	30	—	18.926	18.926
MEXICO	Micor de México S.A. de C.V.	135	45	MXP 135	1	—
	Tungstemex S.A. de C.V.	3.046.680	39	MXP 304.668	2.285	—
						152.887
ÖVRIGA FÖRETAG						
	Swedish Aircraft ONE KB	—	20	SEK —	16.211	16.211
	Swedish Liners KB	—	18	SEK —	19.068	19.068
	Diverse företag	—	—	—	—	9
						188.175

FÖRÄNDRING AV BOKFÖRT VÄRDE AV AKTIER OCH ANDELAR I INTRESSEFÖRETAG OCH ÖVRIGA, FÖRETAG, KSEK

	Ingående balans	142.671	
Nyemissioner.....		6.000	
Förvärv.....		45.471	
Avyttringar.....		—	
Nedskrivningar.....		-5.967	Nedskrivningarna har belastat årets resultat och redovisas i posten "Tillverknings-, försäljnings- och administrationskostnader".
	Utgående balans	188.175	

KONCERNENS AKTIEINNEHAV

Enligt balansräkning 31.12 1986		Antal aktier	Procentuellt innehav	Nominellt värde lokal valuta enhet 1000	Nominellt värde KSEK	Bokfört värde KSEK
INTRESSEFÖRETAG						
SVERIGE	Fagersta-Seco AB.....	5.000	50	SEK 500	500	500
AUSTRALIEN	Seco Titan Pty. Ltd.....	1.050.000	50	AUD 1.050	4.736	5.216
BRASILIEN	Sociedade Tecnica de Ferramentas Ltda.....	320.000	20	BRC 320	141	1.026
CANADA	Nor-Sand Metals, Inc.....	500.000	50	CAD 5.000	24.700	24.700
SPANIEN	Industrias Bonastre, S.A.....	2.500	10	ESP 5.000	257	1.145
STORBRIANNIEN	R.O. Speciality Metals Ltd.....	180.000	15	GBP 180	1.798	2.398
TURKIET	Seco Kestak A.S.....	49.000	49	TRL 49.000	466	1.369
						36.354
					Sandvik AB:s innehav	188.175
					Totalt	224.529
					Diverse aktier och andelar	2.236
					Totalt	226.765

AKTIER OCH ANDELAR I VÄSENTLIGA RÖRELSEDRIVANDE KONCERNFÖRETAG ÄGDA INDIREKT AV SANDVIK AB 31/12 1986.

		Koncernens innehav i %			Koncernens innehav i %
ARGENTINA	Strata Bit Corporation Argentina....	100	SPANIEN	Resistel S.A.....	100
AUSTRALIEN	Sandvik Australia Pty. Ltd.....	100	STORBRITANNIEN	Nordic Saws U.K. Ltd.....	100
	Sandvik Process Systems Pty. Ltd. .	100		Osprey Metals Ltd.....	100
BELGIEN	Windsor Industries S.A.....	100		Sandvik Bandsaws Ltd.....	100
CANADA	Sandvik Process Systems Canada Ltd.....	100		Sandvik Hard Materials Ltd.....	100
				Sandvik Process Systems Ltd.....	100
FRANKRIKE	Le Burin S.A.....	100		Strata Bit Company Ltd.....	100
	Outils PAM Distribution S.A.....	100		Strata Bit Limited.....	100
	Safety S.A.....	100		Wimet Mining Ltd.....	100
	Sandvik Acier SNC.....	100		Wimet Wear Parts Ltd.....	100
	Sandvik Broussaud S.A.....	100	SYDAFRIKA	Sandvik (Pty) Ltd.....	100
	Sandvik Coromant SNC.....	100	THAILAND	Svenska Trading Co. Ltd.....	49
	Sandvik Outillage SNC.....	100	USA	Breton Corporation.....	67
	Sandvik Process Systems S.A.....	100		Sandvik Latin America, Inc.....	100
	Sandvik Tobler S.A.....	100		Sandvik Process Systems, Inc.....	100
HAITI	Windsor Caribe S.A.....	100		Sandvik Special Metals Corporation.	100
IRLAND	Sandvik Ireland Ltd.....	100		Strata Bit Corporation.....	100
KOREA	Sandvik Korea Co. Ltd.....	49		The Windsor Corporation of America	100
MEXICO	HK Porter de México S.A.....	100		Triangle Grinding, Inc.....	100
NEDERLÄNDERNA	Sandvik Process Systems b.v.....	100	VÄSTTYSKLAND	Sandvik Kosta GmbH.....	100
	Strata Bit Holland b.v.....	100	ZIMBABWE	Sancor (Private) Ltd.....	100
NORGE	Stavangerbor A/S.....	95	ÖSTERRIKE	Sandvik Process Systems Ges.m.b.H.	100
NYA ZEELAND	Sandvik New Zealand Ltd.....	100			
SINGAPORE	Sandvik Trading Singapore Private Ltd.....	100			

Vinstdisposition

FÖRSLAG TILL VINSTDISPOSITION

Styrelsen och verkställande direktören föreslår, att från föregående år balanserade vinstmedel	494.034.881
samt årets vinst.....	368.596.457
	<hr/>
Kronor	862.631.338

disponeras på följande sätt:

till aktieägarna utdelas 3:50 kronor per aktie.....	182.473.676
till reservfonden avsättes	36.860.000
i ny räkning överföres	643.297.662
	<hr/>
Kronor	862.631.338

Sandviken den 12 mars 1987

Percy Barnevik
Ordförande

Hans Karlsson

Birger Löwhagen

Lars Malmros

Hans-Eric Ovin

Thore Svärdström

Sven Ågrup

Per-Olof Eriksson
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har avgivits den 27 mars 1987

Bo Fridman
Auktoriserad revisor

Nils-Axel Frisk

Revisionsberättelse

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR SANDVIK AKTIEBOLAG

Vi har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen, räkenskaperna samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för år 1986. Granskningen har utförts enligt god revisionssed.

MODERBOLAGET

Årsredovisningen har upprättats enligt aktiebolagslagen.

Vi tillstyrker

att resultaträkningen och balansräkningen fastställs

att vinsten disponeras i enlighet med förslaget i förvaltningsberättelsen samt

att styrelsens ledamöter och verkställande direktören beviljas ansvarsfrihet
för räkenskapsåret

KONCERNEN

Koncernredovisningen har upprättats enligt aktiebolagslagen.

Vi tillstyrker att koncernresultaträkningen och koncernbalansräkningen
fastställs.

Sandviken den 27 mars 1987

Bo Fridman Nils-Axel Frisk
Auktoriserad revisor

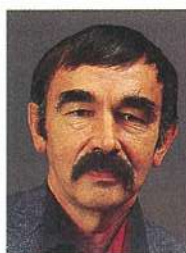
Styrelse och revisorer

STYRELSE

Ordinarie

Direktör Percy Barnevik, ordförande, Västerås, f 1941
Koncernchef i ASEA.
Styrelseledamot i ASEA AB, Fläkt AB och Skanska AB.
Styrelseordförande i Sandvik AB sedan 1983.

Herr Hans Karlsson, Forsbacka, f 1933
Ordförande i Metallklubben, AB Sandvik Steel, Sandviken.
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1984.
(arbetstagarrepresentant)

Direktör Birger Löwhagen, Malmö, f 1924
Direktör i Skanska AB.
Styrelseledamot i Euroc Industri AB och Svenska Handelsbanken samt styrelsesuppleant i SAF.
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1983.

Herr Thore Svärdröm, Sandviken, f 1924
Ordförande i Sandvik AB:s SIF-klubb.
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1986.
(arbetstagarrepresentant)

Direktör Lars Malmros, Tekn. Dr. h.c. Gent, Belgien, f 1927
Verkställande direktör i Volvo Europa-företagen, Gent, Belgien.
Styrelseordförande i Institutet för Verktadsteknisk Forskning (IVF).
Styrelseuppdrag i Perstorp AB och Kalmar Industries AB.
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1983.

Suppleanter

Bruksdisponent Lennart Ollén, Sandviken, f 1921
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1979.

Direktör Hans-Eric Ovin, Malmö, f 1928
Styrelseuppdrag i AGA AB, Investment AB Argentus, Kjell och Märtha Beijers stiftelse, AB Dacke, Stena AB och AB Volvo Penta. Ordförande i HDF-Bolagen AB, AB Stafsjö Bruk, Bra Böcker AB samt Scan Coin AB.
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1976.

Herr Eino Honkamäki, Gimo, f 1943
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1974.
(arbetstagarrepresentant)

Direktör Sven Ågrup, Lidingö, f 1930
Styrelseordförande i AGA AB.
Styrelseledamot i AB Volvo, Telefon AB L M Ericsson, Svenska Handelsbanken, Investment AB Asken, Scandinavian Trading Co. AB, AB Opus, Nobel Industrier Sverige AB och Tetra Pak Rausing S.A.
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1983.

Herr Stig Lennart Nyström, Sandviken, f 1944
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1986.
(arbetstagarrepresentant)

Direktör Per-Olof Eriksson, Sandviken, f 1938
Verkställande direktör och koncernchef i Sandvik AB.
Styrelseledamot i Svenska Handelsbanken, Svenskt Stål AB och Sveriges Industriförbund.
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1984.

REVISORER

Ordinarie

Aukt revisor Bo Fridman, Stockholm
Direktör Nils-Axel Frisk, Stockholm

Suppleanter

Advokat Magnus Schiller, Stockholm
Aukt revisor Bernhard Öhrn, Stockholm

Koncernledning, staber och servicebolag

Ebbe Bengtsson, (t v)
vice verkställande direktör
Per-Olof Eriksson,
verkställande direktör och koncernchef.

Frv Lennart Höög, koncernstab Personal,
Carl Lindberg, Samhällskontakt och
Björn Jonson, Marknadskommunikation.

Frv Olle Cederlund, koncernstab Finans,
Henrik Jakenberg, Revision och
Olle Hedebrant, Marknad och Teknik.

Frv Stig Åhländer, koncernstab Skatter och Risk Management,
Malcolm Falkman, Juridik och Thomas Hjelm, Ekonomi.
From 1987 Bertil Aronsson, Forskning och Utveckling.

Frv Börje Andréasson, verkställande direktör
AB Sandvik Central Service och Peter Lundh,
verkställande direktör AB Sandvik Information Systems.

Affärsenheter

Närhet till kunden utgör en viktig del av Sandviks filosofi. Genom mer än 100 bolag i över 40 länder erbjuds kunderna lokal service med det internationella företags resurser och erfarenhet. För att tillförsäkra kunderna snabba leveranser av produkter enligt nationell standard, har många av enheterna egen tillverkning. I vissa länder är inhemsk tillverkning en förutsättning för fortsatt verksamhet. I förteckningen härnedan har medtagits de viktigare rörelsedrivande affärsenheterna.

EUROPA

BELGIEN

Sandvik S.A. (Belgium) N.V., Bryssel
Chef: Jean Beitz

BULGARIEN

AB Sandvik International
Representative Office, Sofia
Chef: Robert Hartinger

DANMARK

A/S Sandviken, Köpenhamn
Chef: Jens Aage Jensen

FINLAND

Suomen Sandvik Oy, Helsingfors
Chef: Erik Nylund

FRANKRIKE

Sandvik S.A., Orléans
Chef: André Baron

Sandvik Coromant, Orléans
Chef: André Baron

Sandvik Aciers, Orléans
Chef: Udo Vogt

Sandvik Outillage, Orléans
Chef: Jean Brisson

Sandvik Process Systems S.A., Paris
Chef: Jean Lamy

Sandvik Broussaud S.A., Limoges
Chef: Michel Desthomas

Sandvik Hard Materials (France), Paris
Chef: Lennart Söderberg

Sandvik Tobler S.A., Paris
Chef: Jacques Garih

Ugicarb Morgon S.A., Grenoble
Chef: Pascal Destremau

IRLAND

Sandvik Ireland Limited, Dublin
Chef: H. William Beck

ITALIEN

Sandvik Italia S.p.A., Milano
Chef: Jan Eric Sandgren

Sandvik Process Systems S.p.A., Milano
Chef: Pier Giorgio Bottacin

NEDERLÄNDERNA

Sandvik Nederland b.v., Schiedam
Chef: Louis Cuppens

Sandvik Process Systems b.v.,
Raamsdonksveer
Chef: Antoine Sluysmans

NORGE

Sandvik Norge A/S, Oslo
Chef: Jon Ambur

POLEN

Sandvik Biuro w Warszawie, Warszawa
Chef: Boguslaw Swiecki

PORTUGAL

Sandvik Portuguesa Lda, Lissabon
Chef: Bengt Bryngelsson

Sandvik Obergue-Limas e Mecânica
Lda, Vila do Conde
Chef: Kalervo Kärppä

SCHWEIZ

Sandvik AG, Zürich
Chef: Mikael Mott

Santrade Ltd., Luzern
Chef: Mikael Mott

SOVJETUNIONEN

Sandvik Moscow Representative Office,
Moskva
Chef: Olof Axell

SPANIEN

Sandvik Española S.A., Madrid
Chef: Bo Linell

STORBRITANNIEN

Sandvik Ltd., Birmingham
Chef: David Shail

Sandvik Coromant U.K., Birmingham
Chef: David Shail

Sandvik Hard Materials Ltd., Coventry
Chef: Anders Högglund

Sandvik Steel U.K., Birmingham
Chef: Ludvig Åkerhielm

Sandvik Saws and Tools U.K.,
Birmingham
Chef: Peter Renwick

Sandvik Process Systems Ltd.,
Birmingham
Chef: Martin Samuelson

Sandvik Bandsaws Ltd., Maltby
Chef: Gösta Hellstrand

Wimet Mining Ltd., Nuneaton
Chef: Malcolm Clegg

Wimet Wear Parts Ltd., Coventry
Chef: John Powell

SVERIGE

Sandvik AB, Sandviken
Koncernchef: Per-Olof Eriksson

AB Sandvik Coromant, Sandviken
Chef: Clas Åke Hedström

AB Sandvik Rock Tools, Sandviken
Chef: Lars Östholm

AB Sandvik Hard Materials, Stockholm
Chef: Lars Wahlqvist

AB Sandvik Steel, Sandviken
Chef: Gunnar Björklund

AB Sandvik Saws and Tools, Sandviken
Chef: Hans Norman

AB Sandvik Electronics, Sandviken
Chef: Göran Norrby

AB Sandvik International, Sandviken
Chef: Hans Forsberg

Sandvik Coromant Skandinavien AB,
Spånga
Chef: Anders Wallin

Sandvik Hard Materials Norden AB,
Örebro

Chef: Staffan Frondell
Sandvik Stål Försäljnings AB, Spånga

Chef: Staffan Englund
Sandvik Sågar och Verktyg

Skandinavien AB, Spånga
Chef: Thomas Lindstedt

AB Sandvik Process Systems,
Sandviken

Chef: Claes Brofelth
Edmeston AB, Sandviken

Chef: Jacques le Grand
Edsbyns Industri AB, Edsbyn

Chef: Sture Lestander
Guldsmidshytte Bruks AB, Storå

Chef: Åke Martinson
Micor AB, Laholm

Chef: Anders Ågren
AB Sandvik Hand Tools, Bollnäs

Chef: Staffan Larsson
AB Sandvik Metal Saws, Lidköping

Chef: Enar Nilsson
AB Sandvik Öberg, Eskilstuna

Chef: Sven Wigerblad
AB Sandvik Central Service, Sandviken

Chef: Börje Andréasson
AB Sandvik Information Systems,
Sandviken

Chef: Peter Lundh
UNGERN

AB Sandvik International
Representative Office, Budapest

Chef: Johann Sulak
VÄSTTYSKLAND

Sandvik GmbH, Düsseldorf
Chef: Ingemar Kallenbach

Sandvik Coromant, Düsseldorf
Chef: Kurt Breuckmann

Sandvik Steel, Düsseldorf
Chef: Roland Grosse

Sandvik Saws and Tools, Düsseldorf
Chef: Ingemar Kallenbach

Sandvik Process Systems GmbH,
Fellbach

Chef: Staffan Paues

Sandvik Automation GmbH, Viernheim
Chef: Arne Cederqvist
Sandvik Kosta GmbH, Renningen
Chef: Johann Taps
ÖSTERRIKE
Sandvik in Austria Ges.m.b.H., Wien
Chef: Helmut Stix
Sandvik Process Systems Ges.m.b.H.,
Wien
Chef: Otto Weinhold

NORDAMERIKA

CANADA
Sandvik Canada, Inc., Mississauga, Ont.
Chef: Steve Boneham
Sandvik Process Systems Canada Ltd.,
Guelph, Ont.
Chef: Colin Crane
Nor-Sand Metals, Inc., Arnprior,
Ont. (50%)
Chef: W.B. Ferguson
Windsor Machine Comp. Ltd.,
Vancouver, B.C.
Chef: Bryon Hodges
USA
Sandvik, Inc., Fair Lawn, NJ
Chef: Bert A. Fernaeus
Sandvik Coromant Company,
Fair Lawn, NJ
Chef: Bert A. Fernaeus
Sandvik Steel Company, Scranton, PA
Chef: Bengt Nelson
Sandvik Saws and Tools Company,
Scranton, PA
Chef: Per-Erik Forslund
Sandvik Process Systems, Inc.,
Totowa, NJ
Chef: Edward Scott
Triangle Grinding, Inc., Houston, TX
Chef: Lewis Humke
Strata Bit Corporation, Houston, TX
Chef:
(Organisationsändring pågår)
Sandvik Special Metals Corp.,
Kennewick, WA
Chef: Eugene R. Astley
Windsor, Inc., Milan, TN
Chef: Bryon Hodges
Sandvik Latin America, Inc.,
Coral Gables, FL
Chef: Bertil von Essen

LATINAMERIKA

ARGENTINA
Sandvik Argentina S.A.C. e I.,
Buenos Aires
Chef: Giancarlo Tazzioli

BRASILIEN
Sandvik do Brasil S.A., São Paulo
Chef: Johan Sörensen
CHILE
Sandvik Chilena Ltda, Santiago
Chef: Jorge Durney
COLOMBIA
Sandvik Colombia S.A., Bogotá
Chef: Victor Manuel Angel
COSTA RICA
Sandvik Centroamérica S.A., San José
Chef: Edilberto Camacho
CUBA
AB Sandvik International
Representative Office, Havana
Chef: Gunnel Källström
MEXICO
Sandvik de México S.A. de C.V.,
Mexico City
Chef: Björn von Malmberg
HK Porter Company de México S.A.,
Mexico City
Chef: Jorge Rodino
PERU
Sandvik del Perú S.A., Lima
Chef: Hanns Knorr
Barrenas Sandvik Andina S.A.,
Arequipa
Chef: Hanns Knorr
VENEZUELA
Sandvik Venezuela C.A., Caracas
Chef: Faustino Menendez

AFRIKA

ALGERIET
Sandvik S.A. Bureau de Liaison, Alger
Chef: Michel Brand
KENYA
Sandvik Kenya Ltd., Nairobi
Chef: Sune Persson
SYDAFRIKA
Sandvik (Pty) Ltd., Benoni
Chef: Tore Lundberg
ZAMBIA
Sandvik (Zambia) Ltd., Ndola
Chef: Hans Lundström
ZIMBABWE
Sandvik (Pvt) Ltd., Harare
Chef: James C. MacGregor-Sim

ASIEN

FILIPPINERNA
Sandvik Philippines, Inc., Manila
Chef: Krister Brobeck
HONGKONG
Sandvik Hongkong Ltd., Hongkong
Chef: Ivo Oja

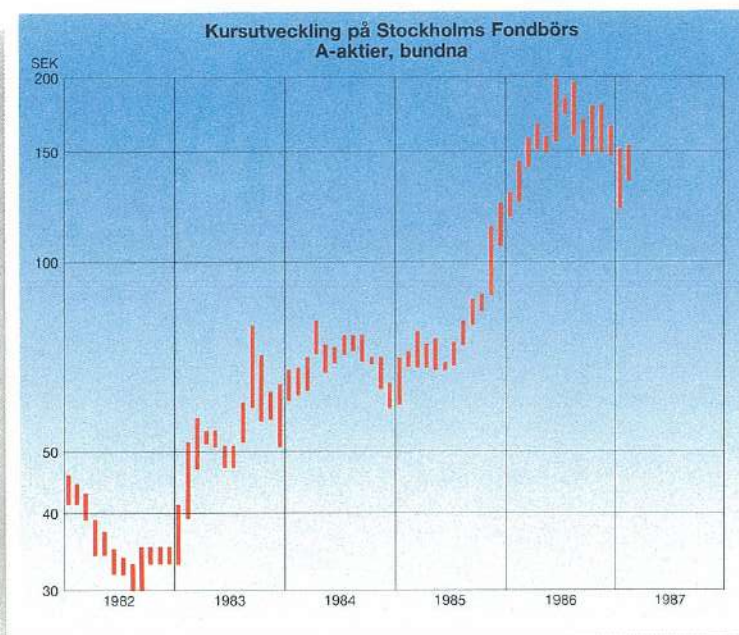
INDIEN
Sandvik Asia Ltd., Poona
Chef: Åke Janson
INDONESIEN
P.T. Sandvik Indonesia, Jakarta
Chef: Tan Kian Hoe (tf)
JAPAN
Sandvik K.K., Kobe
Chef: Börje Skog
Steebide International AB, Tokyo
Chef: Isao Yamamoto
KINA
AB Sandvik International
Representative Office, Beijing
Chef: George Jones
KOREA
Sandvik Korea Co. Ltd., Seoul (49%)
Chef: Rolf Palmen
MALAYSIA
Sandvik Malaysia Sdn. Bhd.,
Kuala Lumpur
Chef: Ong Fang Woh
PAKISTAN
AB Sandvik International
Liaison Office, Karachi
Chef: Ahmad Shabir
SINGAPORE
Sandvik South East Asia Pte. Ltd.,
Singapore
Chef: Åke Friberg
Sandvik Trading Singapore Pte. Ltd.,
Singapore
Chef: Åke Friberg
TAIWAN
Sandvik Taiwan Ltd., Taipeh
Chef: Ivo Oja
THAILAND
Sandvik Thailand Ltd., Bangkok
Chef: Åke Friberg
TURKIET
Sandvik Istanbul Ticaret Ltd., Şti.,
Istanbul
Chef: Bülent Tasman

AUSTRALIEN – NYA ZEELAND

AUSTRALIEN
Sandvik Australia Pty. Ltd. Smithfield
Chef: Alan S. Bellis
NYA ZEELAND
Sandvik New Zealand Ltd., Pakuranga
Chef: Peter Wells

Uppgifterna avser april 1987

Sandvik-aktien

DATA PER AKTIE, SEK

Beräknat på antalet aktier 31.12 1986	1986	1985	1984	1983	1982
Resultat ¹	16:30	15:15	9:50	-0:95	2:90
Resultat ¹ inkl andelar i intresseföretag	16:70	15:55	9:85	-0:75	2:80
Resultat ¹ efter full konvertering	16:05	14:95	9:50	-0:65	2:75
Resultat efter betald skatt	21:85	22:75	13:85	-6:90	3:40
Justerat eget kapital	95:50	81:50	66:30	57:30	57:50
Justerat eget kapital efter full konvertering	93:95	81:20	64:85	56:40	56:75
Utdelning ² (1986 enligt förslag)	3:50	2:62	1:88	1:50	1:88
Direktavkastning ³ , %	2,3	2,2	3,1	2,5	5,7
Utdelningsandel ⁴ , %	21	17	20	/	63
Börskurser A bundna, årshögsta	200	125	81	80	46
årslägsta	118	59	58	33	30
vid årets slut	150	117	60	61	33
Börskurser B fria, årshögsta	205	133	82	76	46
årslägsta	124	59	58	34	30
vid årets slut	148	124	60	58	33
P/E-tal ⁵	9	8	6	/	11
Börskurs i % av justerat eget kapital ⁶	157	144	91	106	56
Genomsnittligt antal omsatta aktier per dag på					
Stockholms Fondbörs, A bundna	20.627	35.017	15.581	24.996	26.203
B fria	10.555	14.166	14.753	7.908	8.366

1 Resultat efter beräknad full skatt

2 Räknat på antalet aktier 31.12 resp år men justerat för 1986 års split och fondemission

3 Utdelning dividerad med börskursen för A-aktier vid årets slut

4 Utdelning dividerad med resultatet per aktie efter beräknad full skatt

5 Börskursen för A-aktier vid årets slut i relation till resultat per aktie

6 Börskursen för A-aktier vid årets slut i % av justerat eget kapital per aktie

Kompletterande definitioner, se sid 43.

DE STÖRSTA AKTIEÄGARNA I SANDVIK AB (MARS 1987)

	1 % av röst- värdet	1 % av antal aktier
Skanska AB.....	25,6	21,3
Sparbankernas Aktiefonder	8,9	8,8
Allmänna Pensionsfonden, Fjärde Fondstyrelsen.....	6,2	6,1
Försäkringsbolaget SPP.....	4,9	4,1
Handelsbankens Pensionsstiftelse ...	4,9	4,1
Skandia	4,0	3,8
PKbankens Aktiefonder	3,2	2,6
Skandinaviska Bankens Pensionsstiftelse	2,4	2,0
Trygg-Hansa	1,2	1,5
Arbetsmarknadsförsäkringar Pensionsförsäkrings AB (AMF).....	1,1	0,9
Investment AB Cardo	1,0	1,0
AB Custos	0,9	1,0
Sandviks Aktiesparfond	0,9	0,8

AKTIERNAS FÖRDELNING I SANDVIK AB (MARS 1987)

Ägare till antal aktier	Antal aktie- ägare	% av alla aktie- ägare	Äger tillsam- mans st aktier	% av aktie- kapitalet	Medel- tal aktier per ägare
Högst 500	16.743	80,5	2.005.059	3,9	120
500-1.000	1.956	9,4	1.310.824	2,5	670
1.001-10.000	1.858	8,9	4.501.034	8,6	2.423
10.001-100.000	184	0,9	5.181.414	9,9	28.160
Fler än 100.000	52	0,3	39.137.005	75,1	752.635
	20.793	100,0	52.135.336	100,0	2.507

KONVERTIBLA LÅN

Sandvik har utgivit två konvertibla lån:

1977 upptogs ett konvertibelt lån på 35 MUSD till 6 1/4 % ränta. Detta lån kan konverteras 2.1 1978-8.3 1988. Vid full konvertering kommer antalet aktier att öka med 1.236.652 st eller med 2,4 % jämfört med läget den 31.12 1986. Aktiekapitalet kommer att öka med 31 MSEK.

1985 upptogs ett konvertibelt förlagslån på 103 MSEK till 12 % ränta riktat till de anställda. Detta lån kan konverteras 1.3 1988-15.3 1992. Vid full konvertering kommer antalet aktier att öka med 1.292.609 st eller med 2,5 % jämfört med läget den 31.12 1986. Aktiekapitalet kommer att öka med 32 MSEK.

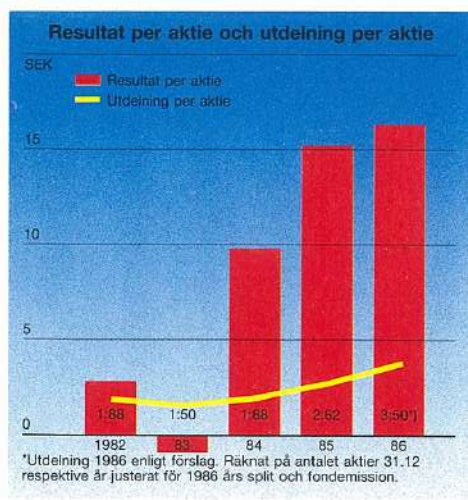
Vid full konvertering av båda konverteringslånen kommer antalet aktier att öka med 2.529.261 st eller med 4,9 % jämfört med läget den 31.12 1986.

Se även not 25 sid 48.

ANALYSER

Följande företag har under de senaste två åren skrivit företagsanalyser om Sandvik:

Aktiv Placering
Carnegie
Enskilda Securities (UK)
Kleinwort Grieveson Securities (UK)
Handelsbanken
Richard Hägglöf Fondkommission AB
Jacobson & Ponsbach
Phillips & Drew (UK)
PKbanken
Reinheimer Nordberg (US)
Sparbankernas Aktiefonder
Öhman Investkonsult

Fem år i sammandrag

	1986	1985	1984	1983	1982
Fakturerad försäljning, MSEK	12.721	12.518	11.299	10.119	9.312
Resultat före extraordinära poster, MSEK	1.724	1.610	1.013	-179	310
Resultat före bokslutsdispositioner och skatter, MSEK	1.678	1.609	940	-776	68
Resultat per aktie, SEK	16:30	15:15	9:50	-0:95	2:90
Utdelning per aktie (1986 enligt förslag), SEK	3:50	2:62	1:88	1:50	1:88
Justerat eget kapital, MSEK	4.978	4.248	3.455	2.986	2.998
Soliditet, %	34	33	28	26	25
Andel riskbärande kapital, %	44	43	38	36	36
Skuldsättningsgrad, ggr	1,0	1,1	1,5	1,7	1,7
Kapitalomsättningshastighet, %	87	93	89	80	75
Avkastning på justerat eget kapital efter skatt, %	18,4	20,5	15,4	-1,6	4,9
Avkastning på justerat eget kapital efter skatt, efter inflation, %	14,7	14,1	6,6	-9,9	-4,3
Räntabilitet på sysselsatt kapital, %	21,9	21,3	19,9	6,8	14,0
Investeringar i anläggningar, MSEK	669	548	362	295	480
Kassaflöde, MSEK	1.069	1.185	1.383	804	44
Medelantal anställda	24.033	23.905	23.994	25.687	28.608

Uppgifterna i tabellen för åren 1983–1986 är grundade på omräkning av utländska dotterbolags redovisning till SEK enligt dagskursmetoden. Uppgifterna för år 1982 är grundade på omräkning enligt monetary-nonmonetarymetoden.

Definitioner av ovanstående begrepp, se sid 43.

Kompletterande uppgifter per aktie i avsnittet Sandvik-aktien sid 58.

EKONOMISK INFORMATION

Bokslutskommuniké	mars	Ekonomisk information kan beställas från Sandvik AB Koncernstab Samhällskontakt 811 81 SANDVIKEN Tel 026-26 10 41
Årsredovisning	april	
Rapport 1:a kvartalet	maj	
Halvårsrapport	augusti	
Rapport 3:e kvartalet	november	

Sandvik AB, 811 81 Sandviken, telefon 026-26 00 00